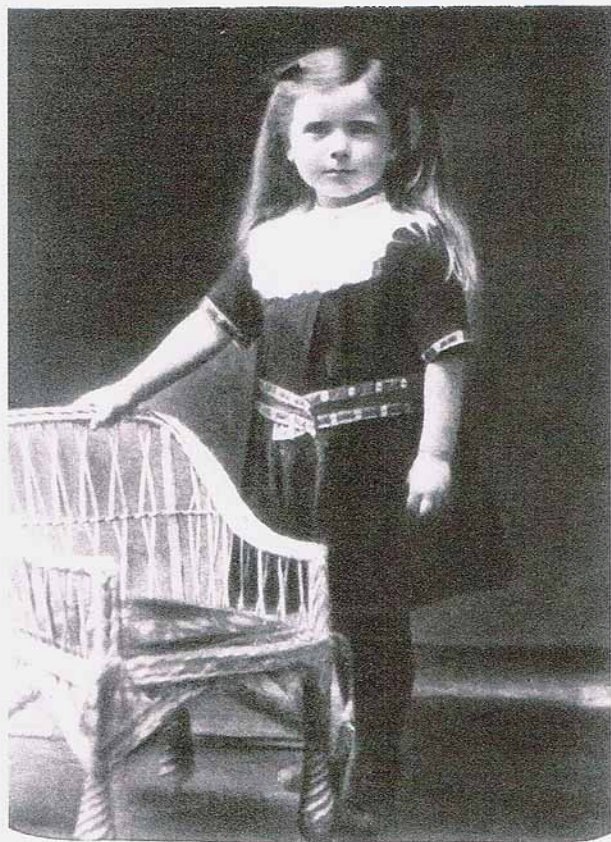

1909 - 2007

Ebba Julia Sofia

Jag är född den 5-3-1909 i Gärdslovförsamling

Min moder var ifrån Blekinge ett ställe som hette
Vat mot Eringsboda dom var många syskon
Selma, Elmida, Elvira, Rudolf, Gjalmar, många fler
Selma hette min mor reste ner till Skåne att
söka arbete och en vännina till henne som hette Frida
fick dom arbete hos lantbrukare hjälpa till
ute och inne, mjölka korna, betas, höskörden
liten lön nästan aldrig fria säng i månaden
Men så fick dom tillfälle ibland att gå ut om kvällarna
och bekanta sig med andra pigor o drängar som det ~~hette~~
hetade på den tiden dom fick gå, dom hade inga andra
färdmedel så dom kunde inte komma så långt
bysamhället hette Gärdslov. Så till sist träffa hon en
snabb som hette Gjalmar Nilsson.

Sedan kom hennes andra syskon också ner till Skåne
men Elmida stanna i Blekinge och gifte sig där
och fick tre ~~pojkar~~^{söner} Edvin, Ragnar,
Så sökte min mor efter sina syskon när hon fick
reda på att dom var komna ner hon hittade sin
syster men inte sina bröder fören en ära är efter
så hade dom gift sig här nere.

Min mor blev med barna med Gjalmar men det
blev slut med dem när det blev sedan vet jag inte
Så jag kom till värden mor ville aldrig tala om något mer
det blev väl slut

Ebbas egna anteckningar

2
Sedan kom hon till Böringe klöster som
mjölkerska hur länge hon var där vet jag inte
jag var väl mellan 1-2 år sedan träffa hon en annan
komkvätta Axel Nilsson ^{var brödr} svarte ute vid Ystadhället så blev
hon med barn ~~igen~~ igen så gifte hon sig med honom
så fick hon en pojke som fick ~~namnet~~ ^{hette} Lennart 1914
så kom dom till en gård som hette Lilla Martie
På den tiden var det också invandring till Sverige
dom kallades galiser o katture dom fick arbete
på Stora Martie det var stora gårdar Lilla Martie
är nerbrunnet finns inte mer

Sedan flytta vi till Störup en tant brukare som
hette Anders Hasson var där väl ett år eller så
Sen flytta dom till Östra Grevie kvätt till en ~~lantbrukare~~ ^{gård som}
~~gärde~~ hette Stockholmgården där i Östra Grevie börja
jag i skolan 6 år var jag ~~där fick jag gå och~~
jag tyckte inte om läroplanen en gammal jag fick
sitta efter en dag det tyckte jag inte om så det
ena fönstret stod öppet där hoppa jag ut och gick
hem men jag våga inte tala om det när jag kom
hem, Men så nästa dag våga jag inte gå ~~till~~ ~~skolan~~
~~skolan~~ dit utan jag gick ner till en grusgrav där var
jag tills dom andra barnen kom igen från skolan då
gick jag hem men jag kommer inte ihåg hur det gick
det har jag glömt. Men så till sommaren när vi hade
skolar då fick jag gå och valla grisar på åkrarna
när dom hade skördat så den de var mitt sommar läv.

~~men~~ Sedan året därpå kom jag in i mellanskolan där var brevligar
men det var inte så länge så var det till att flytt igen så var det på den

Da kom vi till Mariebergs gården mellan Alstad o Svodala så var det tid att börja ny skola igen, när vi sen fick skolor så sommaren så fick jag komma till en smed i Bäsarp och hjälpa från därinne och springa ärenden köpa mjölk hos en lantbrukare som bodde andra sidan vägen också skulle jag gå in till gräslas med vatten han skulle att tvätta sej, så fick jag följa med när dom skulle bort så körde dom med häst och vagn de var mitt sommar lov det året.

När det så var tid att börja skolan så kom mor och hemta mej så bodde vi där på den gården en tid så var det tid att flytta igen då kom vi till Bönnerps gården när vi kom dit där hade dom fött ~~ett~~ Mullklöversjukan där, vi kom inte dit fören omt på kvällen det var första gången dom fick Mullan här i Sverige

när vi kom fram så hade dom igen plats för oss att bo så vi fick ligga hos kruskens så våra möbler gick stå på maggarna så länge för där vi skulle bo dom fick inte flytt därifrån fören dom hade desmoserat. Kor o grisar höns o gäss skulle slaktas den flyttningen glömmes man aldrig

vi barn fick inte gå till skolan o vi ~~skulle~~ fick inte gå till afären och handla då skulle vi skriva en lapp och lämna till patronen så skulle dom skaffa hem vad vi skulle ha.

De gjorde vi aldrig för vi gick till affär ^{om hållarna igen 1894 01} i Toarps ^{in backvägen} märkt ^{jag följde med mer och å ett par till} var vi flera stycken ^{ävent} och gick över alla marker ^{med} ingen såg oss ^{ävent} Torringslund.

Sedan var det tid att börja skolan, där var en lärare jag hade haft lärariner innan Det var en smäll lärare han tyckte jag om jag var så duktig i teckning jag tyckte om att teckna så han fråga mej en gång om han fick en jag hade ritat ett badkar med en liten som satt o bade den tyckte läraren om så han fick den gjumastik, kristendom tyckte jag om, så fick vi bli fria på hösten hjälpa till att plocka potatis o hjälpa till att ta upp betor så vi barn fick hjälpa till med allting sådant. Vi var allrig fria so när vi fick skolor 3 gånger på året, Där var långt att gå till skolan vi gick med truskor på vinter

Där var lägnat att gå till skolan så på vintern hade vi träskor stoppa dem hö i dem för det skulle vara varmt men o vad vi slog av anklarna det blöde så torra det i stupaorna när vi tog av dem på kvällen följde både skin o blod med mer tvätt den sen var det likadan nästa dag men vad skulle man göra vi hade inget annat så kom våren o sommaren

Sen var det tid att flytta igen så kom vi till Anders Hansson igen så fick man börja ny skola igen Tälörup skola läraren hette

Nordin ~~det~~ var en sträng när vi hade rast då var han också ute han hade ett par skor dom var nog hemma ifrån Lappland dom var lika dana som lapparnas

Så flytta dom igen till Gjalmar Persson i Tälörup den gången slapp jag bryta skolla det var den siste skollan jag gick i sedan skulle man gå för prästen jag fick gå ett år längre i skolan för jag börja när jag var 6 för jag fick inte gå för prästen förrän det var tid det var i

Stora Glägarp jag läste sedan kom jag ut att känna bonden då var jag 15 år jag kom till en Lantbrukare i L Alstad

Han hette Turesson en sommar var jag där när man var fri någon gång så gick man hem och så om mina där hemma där var långt att gå ifrån Alstad o Tälörup.

Sedan köpte för ett lite ställe i Skumparps på L. lundland

Så kom jag till en lantbrukare i V Klugtorp som ~~behövde en~~ pigga hette Olof Mansson han behövde en pigga så jag fick den för den ene piggan var sjuk så jag skulle vara i hennes ställe tillsvickare.

Men Åsa trivdes inte min föräldras där så dom sålde igen till en som hette Nerius. Så flytta vi till wälby ute vid Jordberga så länge dom hade där kommer jag inte ihåg dom köpte hus i Snarlinge sedan Men jag fick plats i Wära Hög jag var väl där då fick dom också Mullbodar spikas på djuren så fick man inte gå ut ^{cyckel} ~~med~~ ^{hoss} koranders i ~~Stalleborg~~ på arbetning så kunde man cyckla ut

så fick jag låna en gamal så länge tills den nya blev färdig
då lärde mor sej cykla på den sedan köpte hon en
Så skulle mor och jag köra till Trälleborg en gång
min bror skulle åka på paket hållaren hos mor jag
körde på min så kom i till Gimillinge där var en brant
backe och mor kunde inte bromsa han blev så rädd
så hon styrde in till en husvägg då gick bra sedan
gick vi ner där låg en gård precis ut till vägen
sedan kom jag till en lantbrukare i Vemmerlöv som hette
Klempe bonden hette Niko Nilsson dom var så snälla när
vi skulle äta frukost om mornerna satt vi vid samma
bord dom hade smör vid sin sida men där vi satt
vi fick hästa flott på brädet
Sedan kom jag till Dalhöginge o häna hos lantbrukaren
Bents Olsson där var jag några år mjölka 3 gr om dagen
vi var 2 pigor men det var bara jag som mjölka jag föredes
våldigt bra där men så fick jag ~~staj~~ sällskap med fördrängen
så blev jag med barn så slutade jag där jag blev överens med drägen
så kom jag hem till mina föräldrar hjälpte dem med betor ^{hög}
dom ^{jag fick det på ett år} bodde i Enarrunge ^{hoss Busig} då vid Thegrie. ^{hjälpade dem med betor} Så fick jag en son ^{hjälpade dem med betor}
som fick heta Egoard han som var far till honom han
ville gifta sej med mej men jag ville inte han hade
visat sitt humör innan så var det slut
Sen tog mor o far hand om pojken 1928-21-6
Sedan kom jag till en lantbrukare i Tjördingelöv
där skulle jag också mjölka kor upp tidigt om morgonen
som 5 tiden var en vintern när det var mörkt men på
den tiden var man inte mörkrad med det året köpta jag min
dävarande man köpta honom en gång vi var på biografen
inte den gången men sen senare för drängen kände honom ^{Här}
han hade legat varvad i Stockholm så han var kommen ner
och fått plats hos en lantbrukare i Dalhöginge

andra världskriget börja, så slutade vi där och fick plats i Kånmarbo
 Bostadsbyrå min man blev inbjudad så jag fick flytta till om med
 med flyttningen men där trädde inte jag komma på en ny plats ensam
 ingen jag kunde inte i Söderbyen så ibland tog jag mej på en mjölk
~~by bara en på väg och en och en till~~
 och reste hem ^{till Hålsjö} min föräldrar lite så gick den dagen

^{St. Tomte} men så fick jag ju resa hem igen på kvällen där var långt till Söderby
 så de var bara den jätten jag reste sedan smjöl jag i stället
 också cykla jag till Hålsjö och såg om mina vännen om kvällen
 också till baks igen på natten det var mörkt och kallt, men så kom min
 man hem ibland han låg i Malinå hustatubien men han var inte hemma
 så länge så var man en om igen jag hade barnen men dom var inte så stora
 min så blev han fri så gick det bättre men vi bodde inte så länge till
 jag ville inte mjölke mer och min man hade södas mask i sina byttes
 det var styft arbete men dom har en i beeren så det var för hans skull
 jag slutade mjölka jag såg på barnen att han hade ont på den tiden om
 dom inte och mera ene jag ville mjölka länge så gick det inte,
 Så flytta vi hem och tynde hess min föräldrar lilla vi fick något
 annat så fick vi ha lite små jobb jag tog mej på bitar o hjälpte
 lantbrukare med skörden, stod på träskor och skur av borden på negerna
 följde med träskor från gård till gård allting går bara man är fri
 Sedan kom vi till Ekebo i Gäddie så vi var där till 1948 på vintern
 min man har körde hästar på jorden allt som skall skötas på en gård
 jag hjälpte till och stods där och puttsa förster också vidare när dom
 behövde så 1948 blev det att hus till saba i Sjököpinge min man har
 ville inte vi ha inge pengar köpa hus för men jag gav mej inte jag
 ville inte flytta från det era stället efter det andra så min man har följde med
 mej det kostar ingen ting att bita och jag tyckte om det men så får man
 ju ha borjersmän den bodde en ung har drak om mina föräldrars hus, så mor
 kom vi går in och frågar honom så vi gick in o ringde mor hände honom
 innan så han gick i borgen också min bror det behövdes inte mer
 så jag blev glad och körde hem och pratade om för min man han ville
 knäpt trä mej man skall äldring jag 10,500 det var mycket på den tiden

8
min man kom till på 14 1/2 år
Jag skall hjälpa till och arbeta, så jag sökt arbete i Malmö
arbete på Gyllene gräsen så jag var där i 14 1/2 år
Ledar stada jag där jag frändes bror där
men så hände den satta upp ^{inaktiva} i Vellinge så den var till mej såk mer där Skinkens Sam
och de gjorde jag och fick som gjorde Vellinge såsom var där 10 år
men så en dag när jag gick hem ~~gälla~~ jag och bröt benet jag gick länge med det
~~Min man som har varit här i 14 1/2 år~~ ^{man} inte i gång igen

Min man gick där hemma han blev sjuk pensionerad honom ville inte längre
han var fört på att gå där hemma ensam så han tyckt det var skönt
att jag var hemma men så dag han på hösten 1972 av en hjärtinfarkt
så stod jag där ensam jag hade huset i 2 år sen sålde jag det hade bott där 28 år
Så flytta jag till Trällesby bodde där 3 år flytta till Malmö det skulle jag
inte ha gjort ~~gott~~ ^{och så} man flytta ifrån sina vänner en stor stad blir inte
och så sålde jag vänner i Vellinge

och så som mindre städer jag hade mina barn i Malmö man skall inte
bo för nära barnen men det går ^{väl} om man blir alldeles vis föras
bakifter

Ebbas egna anteckningar

Livet på landet

Flytta till jobben

Ebba har själv läst
o godkänt utskriften

Ebba Julia Sofia

1909-2007

Avskrift från Ebbas egen nedskrivna berättelse om sitt liv och med muntlig information från Ebba och egen kännedom.

Ingrid Öberg

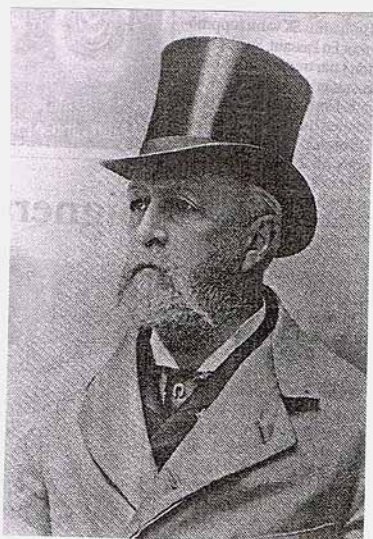
(1999) Jag Ebba Julia Sofia nu 90 år sitter här och tänker tillbaka i tiden, hur de var förr och hur det är nu. Jag undrar om mina barnbarn och barnbarnsbarn kan föreställa sig hur livet var, som en annan fick växa upp i. En del kommer man ihåg, annat har man glömt. Jag tänker ändå försöka beskriva hur det var. Jag är född den 5 mars 1909 i Gärdslövs församling i Skåne. Min Mor Selma Emilia Pettersdotter född 5 augusti 1884 i Blekinge på ett ställe som heter Vat mot Eringsboda. Mor hade många syskon. Mormor var gift två gånger. Min morfar omkom när han var ute och fiskade. En del av syskonen höll kontakt, där var Almida, Elvira, Rudolf och Hjalmar och många fler sades det. När min mor blivit konfirmerad i Kålshult den 26 mars 1899 då reste hon med väninnan Frida till Skåne och de sökte arbete som pigor hos en lantbrukare i Gärdslöv. Det var ute- och innesysslor, mjölkning, skördearbete och betskötsel. Liten lön, fri en gång i månaden. Det var andra tider det.

Min Mor Selma

Mors föräldrahem i Vat

Oskar d. II

satt på tronen
när Mor föddes
1884.

Väninnan Frida

Ett besök i Vat 1949
Mor vinkar i bakgrunden

Kälshult

Kyrkan
där Mor blev
Konfirmerad
1899

För att förstå vill jag först beskriva lite hur det var när mor växte upp och när jag kom till. Det var annorlunda i samhället då, med arbete, bostäder och fattigdom för många. Elen fanns definitivt inte i varje stuga. Det var fotogenlampor, karbidlampan, stearinljus och vedspis som gällde. Inte hade vi radio, tv, mobiler och långt mindre datorer. Det fanns en och annan som hade telefon där telefonissan i byn kopplade samman samtalen (hon kunde också avlyssna). Kommunikation av tåg och buss var glest. 1856 kom de första tågen. Eltåg kom 1937. Det var apostlahästarna man fick använda eller möjligtvis cykel om man var så lyckligt lottad att äga en eller kanske man kunde få hästskjuts. Skåne var ett jordbruksland, ett bondesamhälle. De större industrierna hade inte börjat. För många var det ont om arbete, det som fanns var lite betalning, slitsamt och ingen semester. Arbetsgivaren hade till och med rätt att aga sina anställda.

| 1895,
fick svenska tidningsläsare ve-
ta att kvinnor inte fick behålla
sina telegrafistjobb om de gif-
te sig. En kvinnlig telegrafist i
Ronneby hade skrivit till reger-
ingen och bett den upphäva
Telegrafstyrelsens bestämmel-
se att hon skulle bli av med sitt
jobb eftersom hon planerade
giftermål. Kvinnan skrev att
hon skulle bosätta sig i Ronne-
by varför det skulle gå bra att
arbeta kvar på samma ort. Re-
geringen fann dock inget skäl
att bifalla hennes anhållan.

Till Sverige

kom

telefonen

1877

Föräldralösa barn auktionerades ut av kommunalvården, till den som tog emot dem för lägsta penning. Då fanns det ingen barnomsorg och inte barnbidrag. Var gjorde man av barnen när man måste arbeta? Fanns det större syskon fick de passa de yngre. Annars fick man skiftas om eller ta dem med om de inte kunde somna eller fanns det någon gamling?

I lantbruket fanns det inte mjölkmaskiner, traktorer, skördetröskor, betuptionagare etc. Det var till att spänna för hästarna, plöja, harva, så och trumla. Det var kroppsarbete som gällde. Det var stora och mindre gårdar, små boställen, men också stora herregårdar som ägdes av godsägare, patroner, grevar eller baroner. Här fanns många arbetare, som rättare, förman, hästkötare, koskötare, ladugårdsförman, fördräng, dräng, ryktare och gesäller. Dessutom kunde där finnas kusk, hovslagare och smed. Sedan var det husmor, köksa, kokerska, husa, jungfru, inne- och utepigor. Förutom lejat folk som budades till höst-, bet- och potatisskörd. Tröska som gick från gård till gård hade egna arbetare .

I Nyteboda föddes Harry Martinson född 11 maj 1904. Här finns också en minnessten över sockenbarnet som blev Nobelpristagare.

En majdag 1904 föddes Harry Edmund, son till Betty och Martin Olofsson'

Sockenbarn

Harry och de yngsta systerarna fick socknen ta hand om. Som de fattigaste av fattiga inhystes de i olika fosterhem, där socknen betalade för dem. Varje år måste Harry bryta upp och ställa sig som hjonet vid dörren till en gård.

Harry fick under sin skoltid pröva på många fosterhem. Dessa svåra år har gett stoffet till hans roman Nässlorna blommar, som utkom 1935.

Få författare har som Harry Martinson fascinerat och fängslat. Han var sockenbarnet, den hemlöse luffaren, med sex års skolgång bakom sig, som blev hedersdoktor, ledamot i Svenska Akademien och Nobelpristagare

De flesta av arbetarna bodde på gården i pigkammaren eller i köket, drängarna i drängstugorna. I statarlängorna bodde stataren med familj vars hustru måste mjölka och ha ute/ som inomhusarbete. Mannen hade hand om djuren och jordbruksarbetet. 2 rum och kök, gemensam farstu med grannen och dass ute. Vällingklockan som fanns på större gårdar ringde för arbetstider. Det var ingen 8-timmarsdag, de som mjölkade fick börja vid 4-5 tiden för att bli färdiga till mjölkskjutsen kom. Dagen slutade 5-6 tiden eller senare beroende på säsongen. Det var mycket folk som skulle samsas, säkert uppstod det mycket osämja i arbete, familjer och ungar emellan. Kanske konkurrens och avundsjuka, fast vänskap och sammanhållning fanns också. Mycket slit och litet betalt, stataren fick sin veckolön cirka 30 kronor i månaden. Mjölk och säd, en liten jordbit att odla potatis på, och man kunde ha egna höns och en gris som föddes upp för slakt. De som inte hade eget hushåll fick sin mat på gården. När man så kunde se någon ljusning på annat håll så flyttade man. Första oktober var flyttdag, uppsägning av plats var i regel Mikaelidagen.

Statore och andra tjänare fästades från Mikaeli den 24 oktober till Mikaeli nästa år. Ryktarlön 1880 var 250 kronor om året och dubblades vid sekelskiftet. Dagsverken, tidiga morgon till sena kvällen, egen föda och verktyg, gav 1 krona om dagen. Måndag-lördag och söndagar fria?

P.S. Mjölkning – statarhustruns vita piska! Ett underbetalt arbete.

1929 hade en mjölkerska 90 öre för 100 liter. På 1930-talet gick lönen upp till 1 krona för 100 liter. Tre gånger om dagen, tidigt på morgonen, middag och kväll. Man tvättade av spenarna tog sin spann och pall och satte sig att mjölka. En del kor var lättmjölkade, andra hårdmjölkade och en del stingsliga, de kunde sparka omkull spannen med mjölk. Sedan silades mjölken och slogs på mejerikannor som skulle stå på mjölkbordet ute vid vägen klockan 6, då mjölkskjutsen kom och hämtade mjölken och lämnade kannor i retur som då skulle hämtas på gården efter nästa dags mjölkning. Dessförinnan skulle husbonden ha sin ranson. Statarna, kalvarna och kattorna sin. Katterna kom och tiggde, då sände man en stråle mjölk direkt i gapet, det hade de lärt sig. När man så var klar med detta skulle silar och spannar diskas, spannarna vändas upp och ner över en påle för att vara klara till nästa tur. Vardag som helgdag, fri en gång i månaden

den så kallade slank-
veckan. Enligt 1833 års legostadga var
24 oktober den dag då en anställning
skulle upphöra eller skrivas om. Det
blev därmed den dag då anställda
kunde flytta. I samband med byte av
arbete och bostadsort fick man en
veckas ledighet fram till den 1 no-
vember.

Eftersom folk var i rörelse var det
även marknadsdags dessa tider.

/ 1901, gick det gamla
militära indelningsverket i graven. I stället
skulle Sveriges försvar bygga på en värn-
pliktsarmé.

Alla vapenföra svenska män skulle häda-
nefter inkallas för en vapenövningsperiod
om 240 dagar. Indelningsverket hade varit i
bruk sedan 1682 och hade varit Sveriges sätt
att ge armén och flottan stadig tillgång till
soldater och befäl. I alla landskap hade ett
antal gårdar, en rote, ansvar för att i fredstid
förse en soldat med ett torp och jord att bru-
ka, samt vid behov kontantlön, utsäde, hö,
ved med mera.

Vår Stad
Malmö
i
utveckling

1904.

invigdes
järnvägen

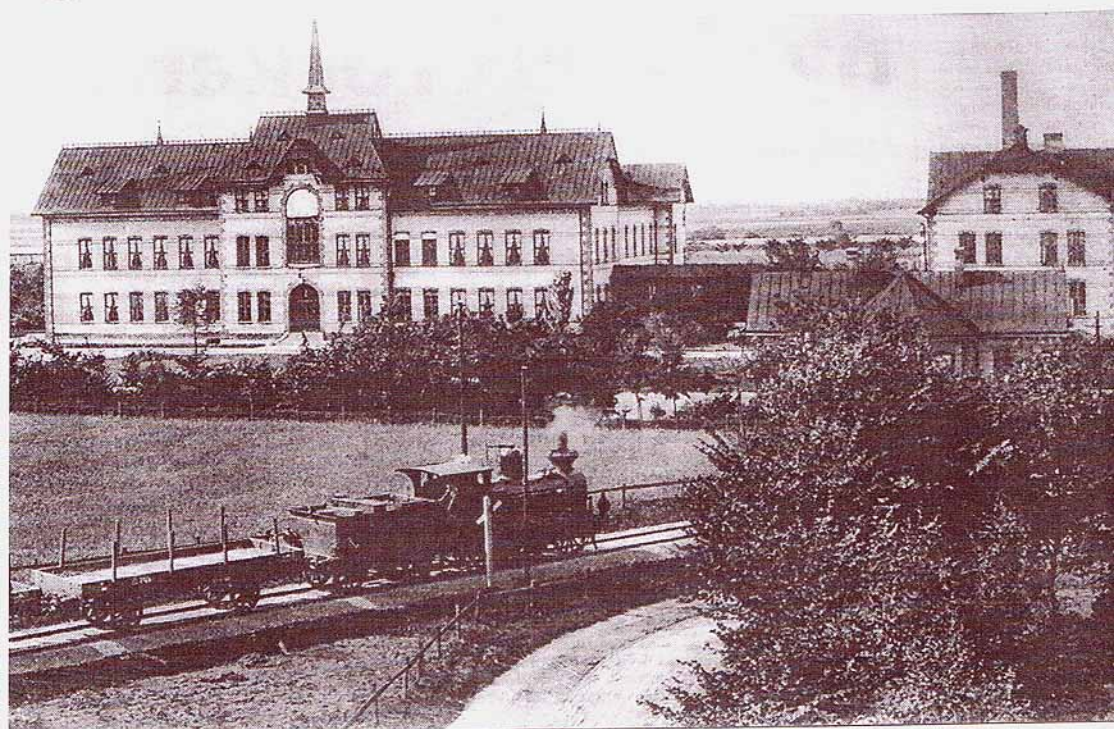
Södervörn-Vellinge-Skanör-Falsterbo

MTJ, järnvägen mellan Södervärn i Malmö och Trelleborg övre öppnades den 27 april 1886. Redan 1898 fick dock järnvägen skarp konkurrens av Kontinentalbanan som byggdes för kraftig och snabb trafik till tågfarjorna i Trelleborg. MTJ hade inte tillräckligt med pengar för att kunna investera enligt SJS krav.

Den 18 maj 1904 blev det emellertid visst tillskott i persontrafiken då järnvägen mellan Vellinge och Skanör-Falsterbo, HSFJ, invigdes.

Men med åren gick det för både MTJ och HSFJ som de flesta mindre järnvägar. I januari 1960 var det slut för trafiken mellan Vellinge och Trelleborg övre och den 23 augusti 1971 körde det sista tåget mellan Södervärn, Vellinge och Skanör-Falsterbo.

Tågtrafiken mellan Södervärn och Malmö Västra

Allmänna sjukhuset år 1901.

Samma år

Bio
på
Stan

SÖDRA TULLGATAN. En hästdragen spårvagn är på väg söderut, över Davidshallsbron i riktning Södervärn. Längst till höger på bilden, kisande mot solen, står en pojke och tittar nyfiket på fotografen, vilken placerat sitt klumpiga stativ och sin kamerautrustning alldeles i hörnet av Södra Förstads-gatan och Drottninggatan (den del av gatan som sträcker sig mellan Södra Förstads-gatan och Kaptens-gatan hade före 1901 benämnts Norra Tvärgatan).

Nu var det 1904. I augusti det året - alltså i dagarna för hundra år sedan - fick Malmö sin första riktiga biografteater i Harald Bagers fastighet, Södra Tullgatan 6. Man invigde med att visa "Lefvande bilder från krigsskådeplatsen i Japan och Ryssland" och till det bjöds 1:a klass musik! Biografen,

Då
hade vi
Höstspårvagnar

Invigde med "Lefvande bilder från Krigsskådeplatsen i Japan och Ryssland"

Södra Tullgatan.

Malmö.

Fykort på Södra Tullgatan från 1904.

Första biografen

1906

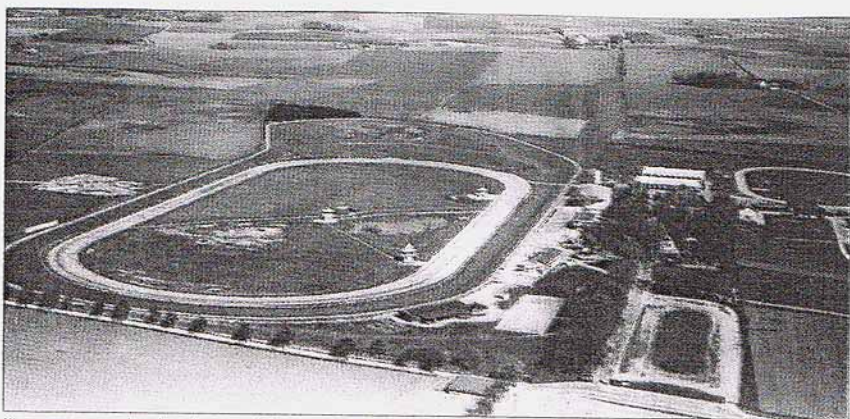

ARKIV: SYDSVENSKAN

En av de sista hästspårvagnarna.
Bilden är tagen 1906 då den första
elektriska spårvagnen dök upp i
Malmö. Året efter upphörde häst-
spårvagnarna helt.

1907

Jägersro trav- och galoppbana anlades nära Husie i Malmös utkant redan 1907. I dag finns här industrikravter och stora köpcentra med sina enorma parkeringsytor.

1910

Malmö. Entrén till Folkets Park.

Folkets Parks gamla huvudentré (uppförd 1910) vid Parkgatan, sedd från den Suellska spegeldammen.

En välbekant vy i Malmö. På andra sidan Morescobron vid Torggatan fanns en stadsmiljö som försvann när det nya Södertull skulle uppföras.

FOTO: ÅKE JÖRLEBY

Södertulls

svunna

vyer.

Vårdshuset Bågaren på 1950-talet.

Bevaring av Svunnen tid.

Framtiden oviss för statarlängor i förfall

YSTAD. Den stora bakugnen är fortfarande kvar och bredvid den en murad tvättgryta där tvätten bykades för hand. Den gamla längan i Källesjö, nära väg E 65, är ett av få minnesmärken från statartiden. Hos Bo Wallqvist, pensionerad byggnadsingenjör, har tanken växt fram om att försöka bevara huset.

– Ja, jag har lite idéer, säger han kryptiskt när Skånskan ringer upp honom. Nu har jag av markägaren fått tillträde till huset så att jag kan göra en bedömning. Allt beror ju på husets skick.

Vi lockar ut Bo Wallqvist till fastigheten, belägen norr om Malmöregionen, och synar den i sömmarna under en vandring i bästa vinterväder med bländande sol. Statarlängan kallas den för, och alldeles bredvid längan i nordlig riktning finns en liknande, fast mindre byggnad, som ännu är bebodd.

Redan för många år sedan fanns planer på att göra något av statarlängan/ längorna i Källesjö: det talades om museum i samarbete med Lantarbetareförbundet. Planerna rann ut i sanden men har i sin grundform åter vaknat till liv hos Bo Wallqvist.

Bo Wallqvist har känslor för de gamla statarlängorna som genom historiens nycker fått en brusande motorväg som granne. Nu skall han undersöka möjligheterna till att etablera ett vandrarhem och statarmuseum: – Men först måste jag bedöma husets skick, säger han.

Foto: Örjan Olsson

Då man var fri kunde man få tillåtelse att gå ut och träffa andra pigor och drängar från andra gårdar. Man fick gå för det fanns inga andra färdmedel, så man gick inte så långt i byasamhället Gärdslöv. Här träffade mor sin första kärlek Hjalmar Nilsson. Det kom fler syskon från Eringsboda ner till Skåne och sökte arbete. Moster Elvira kom först, hon gifte sig med Jöns Larsson och blev statare, fick sonen Göte. Våra vägar korsades ibland där vi arbetade. Sina bröder hittade mor senare i livet. Det var Rudolf som bildade familj och bosatte sig i Gylle, han omkom tragiskt senare i livet. Sedan var det Hjalmar men han vet jag inte var han blev av. Moster Almida stannade kvar i Blekinge där hon bildade sin familj. Hennes son Folke är fortfarande i livet. Han och jag har telefon- och brevkontakt. I yngre år besökte vi varandras familjer, där blev en del kusiner till mig.

1908 var mor med barn men kärleken hade tagit slut. Varför fick jag aldrig veta, sådant pratade man inte om på den tiden. Kortet av min far fick jag av mor när hon talade om att detta var min far och inget mer.

Min Far

Sigvard i samma
ålder
visst
är han lik sin
Morfar

Hjalmar Nilsson

FOTO: Josef Olsson

Man gick
inte så långt
i
byasamhället

Gärdslövs kyrka

19. "PARAPLYTRÄDET".

På vägen mellan Kungsbacken och Gärdslov ligger "Paraplyskogen", en samling bokar med säreget växtkätt. Vid vägskalet stod förr den gamla "Paraplyboken", kring vilken ungdomarna dansade i bara strumplästen på tilltrampat ler-golv. Strax intill järnvägsövergången finns en liknande bok, som fått ära namnet "Paraply-trädet".

Var det här
Mor
träffa min Far
och tog sig en
sväng om

Ebba Julia Sofia.

5 mars 1909

Gärdslövs

Församling

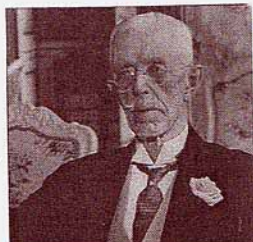
1910.
1år var jag när
Halleys komet
passerade jorden
jag såg den 1986
då var jag 84år

1910, passerades
jorden av Halleys komet, universums
mest framträdande komet. Det gav

mindre nogräknade möjlighet att sa-
luföra piller och annat som kunde
motverka de allehanda olyckor som
sades kunna hända vid passagen.
Halleys komet passerar jorden
omkring var 76:e år.

Den har observerats varje gång den
passerat jorden sedan 240 före
Kristus. Kometen har namn efter den
brittiske astronomen Edmund Halley
som 1704 fastställde kometens tids-
mönster och elliptiska bana med yt-
terändarna runt solen och långt
utanför Neptunus. Under Halleys koms-
nets senaste passage 1986 möttes
den av flera rymdsonder som gjorde
närgångna observationer.

Satt på
tronen
gjorde...

"Tenniskungen". Gustav V
(1858-1950)

OCH 1910, skedde den sista avrätt-
ningen i Sverige då den före detta kyparen Johan
Alfred Andersson-Anders halshöggs för att i janua-
ri ha rånmördat växelkontorskassörskan Viktoria
Hellsten.

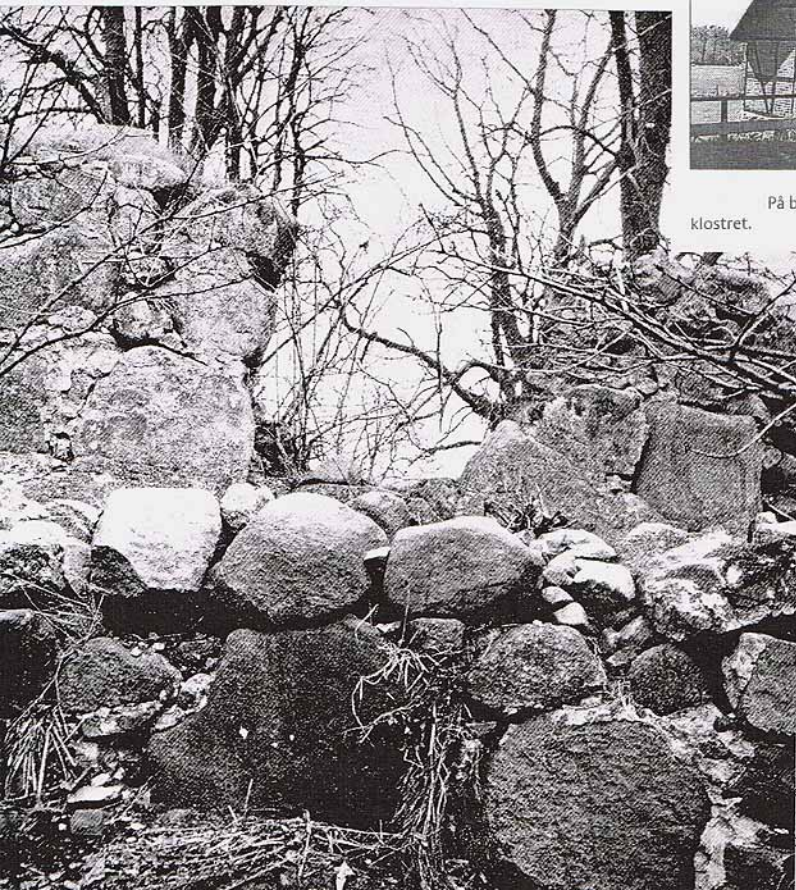
Skarprättaren A G Dalman förrättade avrätt-
ningen på Långholmens fängelsegård i Stockholm
som verkställdes med en nyinköpt giljotin, den
första och enda gången detta avrättningsredskap
använts i Sverige. Johan Alfred Andersson-Anders
hade slagit till strax efter att Viktoria Hellsten öpp-
nat växelkontoret den olycksaliga januarimorgo-
nen. Några dagar efter dådet greps han i Vaxholm.
I det hotell han bott på i Stockholm hade polisen
hittat blodiga sedlar. Anders sökte nåd men fick av-
slag.

1912 Titanic går
under

Då var jag 3år

1909 den 5 mars föddes jag Gärdslöv församling har det sagts. Hur Mor gjorde nu som ensamstående vet jag ej. Var fick hon hjälp? På arbetsplatsen kunde hon inte ha stannat. Senare i livet fick jag veta av någon på något ställe där vi arbetade att min far kom och tog en titt på sin tös. Min mor ville inte prata med honom sades det. Och moster Elvira kunde inte förstå varför hon inte gifte sig med honom.

Mor fick så plats på Börringe kloster som mjölkerska. Hur länge vi var där vet jag inte. Har bara ett starkt minne därifrån. Jag var väl 4 år skulle jag tro när jag lekte med en pojke i kyrkoruinerna som fanns där. Fram kom en man så stor. Vi uppfattade honom som ett enda stort dragspel. Vi blev alldeles vettskrämda, sprang hem för att finna att Mor låst dörren. Mor var ute och arbetade. Som vuxen har jag besökt denna plats men hittade inte ruinerna men i minnet finns de och fortfarande kan jag undra vad det var?

Börringekloster
På bilden syns Kvarnhuset som ligger vid
klostret. Arkivbild

Spöke?
Kyrkoruiner
o. kloster
där vi lekte
Var det en Ängel
eller Kristusgestalt
i sin mantel?
kan ju likna ett
dragspel för ett
barn. Tankarna
har varit många
under åren.

INGE KYRKORUIN.

medeltidskyrkan i Börringe som revs
av greve Joachim Beck-Friis år 1787
en nya kyrkan. Tyvärr liknar det gamla
området i dag mest en avskrädesplats.

Mor hade nu träffat en man som hette Axel Nilsson, han kom från Svarte. Mor blev med barn, de gifte sig. Så fick jag en lillebror, Lennart, annandag jul 1914. Jag hade fyllt 5 år i mars det året. Vi var då på en gård som hette Lilla Markie i Anderslöv. På den tiden var det också invandring till Sverige, det var gallisier och tattare, de arbetade på Stora Markie. Det var stora gårdar. Här blev mor varnad, "håll tösen under uppsikt", för det sades att dessa människor tog småflickor.

Första världskriget hade brutit ut det året. Så blev det flytt till Klörup hos lantbrukare Anders Hansson. Här arbetade Mors väninna också. Hon blev gift Herrström och fick många barn. Här var vi ett år eller så. Sedan bar det av till Östra Grevie. Kratt hette det, gården hette Stockholmsgården. Jag fick passa Lennart när Mor arbetade. Mor låste om oss på något vis, men grannens ungar kunde öppna. Glyttar är glyttar. Jag satte Lennart i pinnavagnen så var vi ute och lekte. Det kunde ha gått galet för in på gården kom ett skenande hästlass. Men det gick väl. Det blev säkert en avbasning sedan. En händelse som man kommer ihåg.

Nils Ove Lennart
26 dec 1914
i
Lilla Markie

Min lillebror
född
annandag JUL

FOTO: Josef Olsson

Lilla Markie gård

Det gamla överstebostället Lilla Markie gård ägs av domänstyrelsen. Gården är med sina 331 tunnland, varav det allra mesta är öppen jord, inte så liten som det låter!

Förnämligast att skåda på Lilla Markie är det trehundraåriga magasinet i ekkorsvirke. Det står till vänster i allén vid västra infarten och är en mycket vacker byggnad. En åskbrand härjade uthuslängan den 27 augusti 1950, och gården har nu moderna ekonomibyggnader. Som väl var skonade elden magasinet, vilket har kulturhistoriskt värde. I detta magasin, bilden, hade man många hösttaggillen. Ända in på 1930-talet hölls denna trivsamma sed vid liv. Man samlades när skördetiden var gången till fest och förplägnad.

Lilla Markie ligger i Bösarps socken och

hette förr i världen Vislebejer. Namnet torde härstamma från den ättehögen som ligger intill och som fått detta namn. En gammal berättelse är förknippad med ättehögen Lilla Markie.

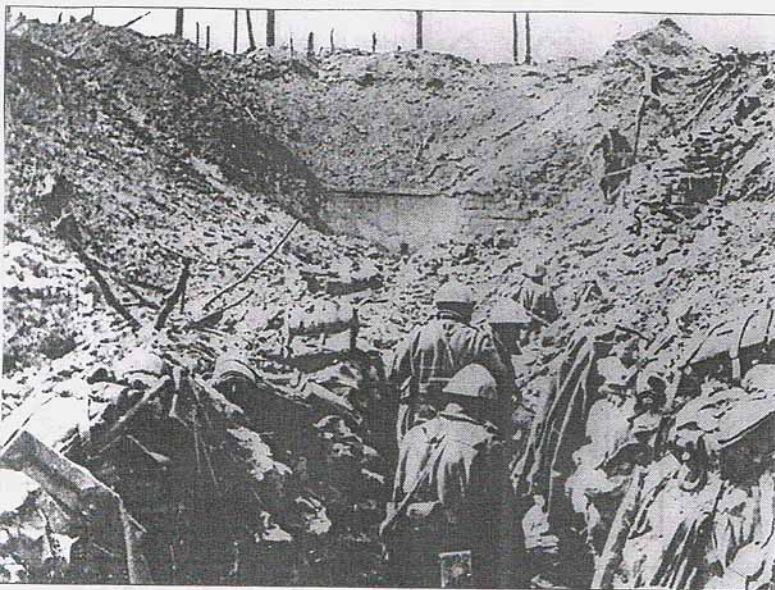
En av gårdens brukare fick för sig att han skulle flytta en sten från högen. Han skulle ha försökt med åtta par hästar och även lyckats med transporten, men han drabbades strax därefter av sjukdom och stora svårigheter. Stenprojektet sattes förstås i samband med olyckorna och ohälsan, varför stenen återfördes. Nu gick det emellertid att flytta stenen med bara två hästar. Och som i så många andra gamla berättelser så slutade sjukdomar och olyckor att förfölja mannen och hans hus sedan stenen väl låg där den skulle ligga.

Det var
storogårdar
med
stränga
arbetsgivare.

MARKIEHAGE

Markiehage är ett av Skånes äldsta gods. "Markiehage" har varit ett stort gods sedan 1714 av familjen Stjernblad. Sätet ligger "söder om" Markiehage sedan 1876 uppfördes norr om vägen huser på utgården Markiehage vid Börringe. Sätet är i ett underbart läge. Sätetsgårderna Stora Markiehage är en av ortsbefolkningen för "Pingårdarna" av dess brutalitet mot underlydande "er", skriver Olof Christoffersson. Den är den enda sätetsgård eller fideikommisssegondomen i Skytts härad.

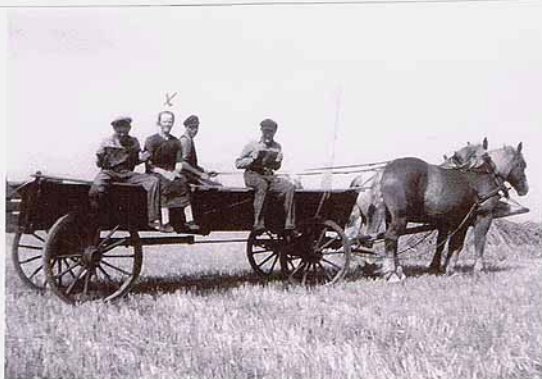
Första
Världskriget
dec.
1914.
Sår var jag.

För 90 år sedan, 1914, avslutades det första Marne-slaget mellan fransmän och tyskar i första världskriget. Trupperna grävde ner sig och ett långvarigt ställningskrig vidtog. Bilden från en lerig och vattenfylld skyttegrav vid slaget vid Verdun 1916 med tre soldater i förgrunden.

Här i Östra Grevie började jag i skolan 1915, 6 år gammal. Lennart 1 år. Jag tyckte inte om lärarinnan, en gammal en. En dag fick jag sitta efter, det tyckte jag inte om. När jag såg att ett fönster stod öppet hoppade jag ut och gick hem, men jag vågade inte tala om det när jag kom hem. Nästa dag vågade jag inte gå till skolan så jag gick till en grusgrav. Där var jag tills de andra barnen kom från skolan. Då gick jag hem. Hur det gick sedan har jag glömt.

Det roligaste jag visste när jag kom hem från skolan var att gå till mossen och fånga kräftor. Jag lyfte på stenarna och tog dem med nyporna hem till Mor som kokte dem.

På sommaren fick jag gå och valla grisar på åkrarna när säden var skördad. Grispiga, det var mitt sommarlov. När jag kom i mellanskolan var det lite roligare men det varade inte så länge, för så var det tid att flytta igen. Så var det på den tiden.

Mor ute på
åkerarbete

Familjen Nilsson

Axel
Lennart
Mor
o
Jag

FRED! 1918: 1:a världskriget är slut. Vi kom till Mariebergsgården mellan Alstad och Svedala. Ny skola. På sommarlovet det året fick jag komma till en smed i Brösarp som lillpiga, 9 år. Jag fick hjälpa frun med inomhusarbete, springa ärenden som att köpa mjölk av lantbrukaren på andra sidan vägen. Jag skulle också byta tvättvattnet till gesällerna. En dag när jag skulle kasta ut tvättvattnet fönstervägen såg jag att gesällen var på väg upp. Jag kunde inte motstå frestelsen att döpa honom. Hur det gick sedan minns jag ej. Men roligt var det. Jag kommer också ihåg att de gjorde ost här, och deras goda smultron. Jag fick också följa med när de skulle bort, då fick jag åka häst och vagn. Så gick det sommarlovet. När det var tid att börja skolan kom Mor och hämtade mig till Marieberg. Där bodde vi en tid. Sedan var det dags för en ny flytt. Bönnerupsgården som ligger mellan Arrie och Törringelund. En flytt man aldrig glömmer.

Det var sent på kvällen när vi kom fram. Tuppen hade rymt från flyttlasset, kanske anade han vad som väntade där. Mul/o klövsjukan hade djuren fått. Det var första gången vi hade mulan i Sverige. Där var ingen bostad för oss. De som skulle flytta måste stanna kvar för desinficering. Vi fick ligga hos kuskens. Flyttlasset fick stå på logen. Kor, grisar, höns och gäss skulle avlivas. 300 djur som sköts och skars upp och begravdes i stora massgravar. "Vilket liv!" Mjölkerskorna stod och grät, de kunde höra på brölet vilken ko som gick sitt öde till mötes.

Vi var satta i karantän. Vi ungar fick inte gå till skolan, överhuvudtaget fick vi inte lämna gården under smittorisken. Behövde vi handla så skulle vi skriva det på en lapp och lämna den till patronen så han kunde skaffa hem det vi behövde. Det gjorde vi aldrig, för vi gick till Toarp om kvällarna då ingen såg oss i mörkret. Vi gick över markerna runt Törringelund. Vi var flera stycken som fick följa med mor. Handlaren hade stängt så vi gick bakvägen, så hette det på den tiden när man knackade på och fick handla efter stängningsdags. Det var den tidens jourbutik.

När vi så skulle flytta in i vår bostad på det nya stället upptäckte Mor att där var fullt med skäcktor, de fick först rökas ut innan vi kunde flytta in. Den flytten glömmer man aldrig.

När vi så fick börja skolan fick vi en lärare, honom tyckte jag om. Jag var duktig på teckning, tyckte om att teckna. Läraren frågade en gång om han kunde få en teckning. Jag hade ritat ett badkar med ett litet barn som satt och badade, den tyckte läraren om, så han fick den. Gymnastik och kristendom tyckte jag också om.

Så fick vi skollov på hösten för att hjälpa till med att plocka potatis och ta upp betor. Ja, vi barn fick hjälpa till med allt sådant. Vi var aldrig fria. Jo, förresten det var skurlov 2 gånger om året när de skulle städa skolan. Det var långt att gå till skolan. Vi gick med träskor på vintern stoppade med halm för att det skulle bli varmt. Men oj vad man sparkade sig själv på anklarna i de tofflorna, så gick det hål som blödde och torkade in i strumporna. När vi tog av dem på kvällen följde skinn och blod med när Mor tvättade såren. Men så var det likadant nästa dag. Vad skulle man göra, vi hade inget annat.

Så kom våren och sommaren, så var det tid att flytta igen. Då till Anders Hansson i Klörup igen, där vi hade varit innan. Så började jag i Klörups skola igen. Min lärare hette Nordin, han var sträng. Han var med oss barn ute på rasterna. Vad jag minns här var lärarens skor, för de liknade sameskor. Han var kanske från Lappland. Här i Klörup bodde och arbetade moster Elvira med sin Jöns som alltid somnade när han satte sig ner.

Potatis-skörden

Mor

femte från vänster

Moster Elvira Jöns Larsson
sonen Göte

Så var modet på min tid.

1918.

Töserna
hade förkläden
rosett i håret.
Pågarna
hade mössor
och så var det
ylle strumpor
och trätofflor

Här gick jag
mina första och sista år

1921 fick kvinnordelta i riksdagsval.

Det blev nu flytt till en annan bonde i Klörup, Hjalmar Persson. Jag slapp byta skola.

1921. Lennart började sin skolgång. Jag fick gå ett år längre eftersom jag började när jag var 6 år. Fick inte gå för prästen förrän det var tid. 1924 läste jag fram och blev konfirmerad i Stora Slågarps kyrka i vit klänning och svarta skor och strumpor. En av mina konfirmationskamrater hette Otto. Han och jag fick kontakt 50 år senare på en konfirmationsträff. Hans dotter Marita bor i Grevie, hon är frissa och dit brukar jag ta bussen för att bli fin i håret. Samtidigt får jag se gamla hemtrakter.

Efter konfirmationen började min arbetsbana som piga, tjäna bonde som det hette. Det fanns inte mer för mig att välja på, på den tiden. Det var till att packa sin pigkista och ge sig ut. Vägen skulle bli lång och många ställen innan tiderna förändrades. Min första plats blev hos lantbrukaren Tuvesson i Lilla Alstad. Det var hushållsarbete, passa barn och passa upp drängarna. När man var fri någon gång så gick man hem och såg om de sina. Det var långt att gå från Alstad till Klörup. På denna plats var jag en sommar. Då köpte Far och Mor ett litet ställe i Skumparp på två tunnland, dit vi flyttade. Själv fick jag en plats i V.Klagstorp hos en lantbrukare som hette Olof Månsson. Hans ena piga hade blivit sjuk så jag fick vara i hennes ställe tills vidare. Här var det likadant, för att gå ut på sin fritid fick man be om lov. Ibland tog man till en liten nödlögn som att vara bjuden på kaffekalas hos någon som fyllde år. Detta för att träffa andra pågar och töser i byn. Men sonen i huset anade ugglor i mossen, som man sa, och spejade på mig och då fick man sig en avbasning. En gång när jag hade varit ute och var på väg hem i mörkret mötte jag mannen som var något konstig. När han fick syn på mig började han att jaga mig. Fast det var mörkt sprang jag genom kyrkogården för att komma ut på andra sidan, men då var han där. Rädd var jag för kyrkogården när det var mörkt, men ännu räddare för honom som jagade mig. Så det var till att vända om igen. Så småningom hade jag lurat honom och kom välbehållen hem. Senare fick vi reda på att han hade stått och kikat på oss pigor om kvällarna, inte tänkte vi på rullgardin när vi skulle gå till sängs. Något konstigt var det med honom. Tänker ofta på detta när jag nu på 2000-talet besöker mitt barnbarn Benny som bor med sin familj i V:a Klagstorp nära kyrkan och bondgården där jag arbetade. Bennys granne har berättat för mig om barnen Oskar, Ivar, Gunhild och Bror. Oskar och Ivar dog unga och att sonen Bror blev överläkare i Borås och senare i Helsingborg. Han ingick i det teamet som tog hand om kung Gustav VI Adolf som blev sjuk på Sofiero lott här i Skåne. Överläkare Bror har jag hållit i örat som barnflicka. Alla barnen är borta idag. De är begravda i V:a Klagstorp.

Min Konfirmation 1924 Stora Slågarps Kyrka

↑ Jag

Det året
frös
Öresund till.

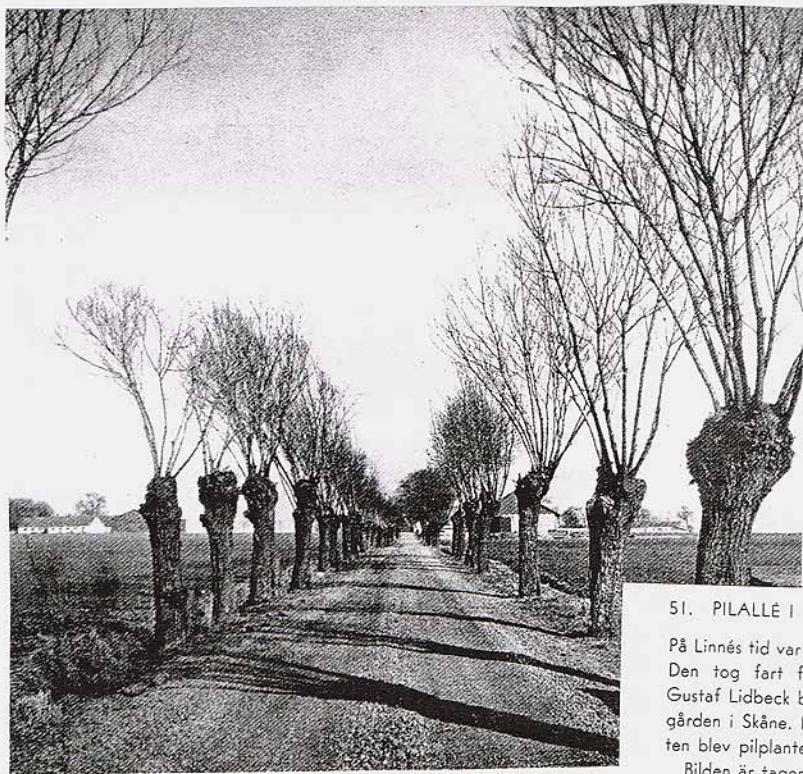
Vintern 1924 slog istäcket i Sundet en fullständig brygga mellan Skåne och Danmark. Även på den bredaste sträckan mellan Malmö och Köpenhamn nådde isbältet tvärs över från den svenska till den danska sidan. Några fotvandrare har gett sig ut på den skrovliga isen för att pröva dess hållbarhet. Det som ser ut som ett enkelt skjul är det av den svåra isskrivningen illa åtgångna gamla kallbadhuset.

Mina föräldrar trivdes inte med stället i Skumparp, så de sålde det till en som hette Nerius. Nu blev det flytt till Vallby ute vid Jordeberga. Hur länge vi bodde där minns jag inte. Det blev husköp i Snarringe. Jag fick plats i Norra Åby, det var till att packa sin pigkista med det man behövde och Far fick låna skjuts och köra mig. "Stanna nu där" sade Mor. Där fick djuren också mul- och klövsvjukan, så då fick man inte gå ut, det var trist där. Jag kommer ihåg att jag satt på mjölkbordet ute vid vägen och sydde på en duk eller om det var en bonad. Det var en bror och en syster som ägde stället. Systemen jagade mig alltid i mina sysslor. En gång då jag lämnade trädgårdsarbetet för att gå på dass tog jag en liten pratstund med drängen. Då var hon genast där, men den gången gav jag igen. Hur jag fick mod till det vet jag inte, arg blev jag i alla fall.

Moster Elvira och Jöns bodde och arbetade i Isie, dit gick jag mycket och jag minns att vi spelade kort. På gården hade jag bara ett litet smalt rum med fönsterglugg och cementerat golv, en stol och en säng. Jag fick visserligen vistas hos husbondfolket men det var inte så roligt. Därför blev det många turer till moster Elvira. Det var också här jag köpte min första cykel på avbetalning, det var hos Rosanders i Trelleborg. Man fick låna en gammal cykel tills de kunde leverera den nya.

Nu kunde man cykla ut och komma ut och hem oftare. Mor fick lära sig att cykla på min. Sedan köpte hon också en egen cykel. En dag cyklade vi till Trelleborg för att handla. Lennart satt på Mors pakethållare. När vi kom till Simlinge var där en brant backe. "Ve och fasa!" Mor hade inte lärt sig att bromsa, som tur var låg det en gård precis intill vägen så hon styrde in till väggen och fick stopp på ekipaget, så det hela slutade lyckligt. Sedan gick vi ner för backen.

Jag hade nu fått plats hos en lantbrukare i Vemmelöv, Kämpegården. Bonden hette Nils Nilsson. Två vuxna söner och en dotter. De var så snåla, när vi åt frukost satt vi vid samma bord, de med smör på sin sida och vi arbetare med hästaflovt till brödet. Här minns jag att jag fick skura salsgolvet inför dotterns bröllop. Det var också jag här första gången fick smaka brunkål, det var så levandes gott, jag stod nere i matkällaren och åt. Där hittade den andra pigan mig, hon undrade var jag hade blivit av. Hon och jag delade kammare nog så jobbigt när hon hostade blod. Hon hade säkert lungshot.

51. PILALLÉ I LILLA ISIE.

På Linnés tid var pilplanteringen ännu inte vanlig. Den tog fart först sedan hans lärjunge Eric Gustaf Lidbeck blivit prefekt för botaniska trädgården i Skåne. I samband med 1800-talets skiftet blev pilplanteringen allmän.

Bilden är tagen i Västra Torp på vägen mellan Simmermarken och Lilla Isie kyrka. Bramstorps gård ligger till vänster om vägen.

*J N. Åby var det så trist
många gånger gick jag
till Moster ELviras i
Lilla Isie dom arbetade
på Bramstorp*

1926, avskaffade den svenska riksdagen legostadgan, den stadga som reglerat förhållandet mellan husbonde och anställda. Den första legostadgan utfärdades 1664. Enligt gamla legostadgor fick ingen gå sysslös, utan tas i förvar på tvångsarbetsplatser som spinnhus, fångelser och fästningar. Bland annat

skulle en anställd, eller ett tjänstehjon som beteckningen löd, vara "gudfruktigt, troget, flitigt, lydigt, nyktert och sedligt samt icke undandra sig det arbete och de sysslor, husbonde skäligen föresätter".

*Då var jag
17år*

*ingen fick
gå o Slå
dank
sa
man förr*

Min Son.
född i Snarringe
21 juni 1928
Däpt i Hammarlövs kyrka.
Knut Agne Sigvard
Moster **Elvira** Gudmor.

Mor o Far tog hand om pågen.

Det var samma
år som...

Alexander Fleming 1928 upptäcker penicillin.

PS.

Huset här i Snarringe
köpte vi 1935
där bodde vi en tid.

Sedan blev det arbete hos lantbrukare Bents Olsson i Dalköping. Där var jag något år. Mjölka 3 gånger om dagen. Vi var tre pigor, men det var bara jag som mjölkade. Det var inomhusarbete också. Här blev min ärlighet testad, bonden lade pengar i fickorna för att se om jag skulle falla för frestelsen när jag skulle ta hand om kläderna. Annars trivdes jag väldigt bra. Där fick jag sällskap med fördrängen John Jönsson, året var 1927. Men så lockade pigan Anna mig att följa med och ta plats i Norra Vidinge, där skulle vara så bra. Och så blev det, pigkistan på cykeln och så bar det av igen. För att sedan upptäcka att jag inte mådde så bra. Men frun i huset visste, jag var med barn. Då fick jag sluta och flytta hem till föräldrarna i Snarringe. Hjälpte dem med bethackning. Så behövde byggmästare Velin i Fuglie hjälp med mjölkningen. Där var jag tills det var dags för mig.

21 juni 1928 föddes min son i Snarringe. Han fick namnet Sigvard i Hammarlövs kyrka. Hans far ville gifta sig med mig men jag ville inte. Tycket hade tagit slut efter det han visat så obehärskat humör. Han var och besökte Sigvard som liten och hade honom i sitt knä. Mor och Far tog hand om pågen och så förblev det. Jag måste ut och arbeta.

Lennart Konfirmerad

1929

Lennart Började arbeta som dräng.

Det blev i Fjärdingslöv hos lantbrukare Teoder Persson, fru, son och dotter. Där var det också mjölkning, upp klockan fem, mörkt och kall vargavinter 1928-29. Men på den tiden var man inte mörkrädd. Vi var en del pigor och drängar som tog oss till Trelleborg och gick på bio. Lite nöje blev det någon gång. Det var här jag träffade mannen som skulle bli min make, Gösta Öberg. En av drängarna kände honom, de hade varit värvade i fyra år som kavallerister i Stockholm. Gösta hade plats på prästgården i Dalköping, bland annat körde han för prästen mellan Dalköping och Trelleborg med häst och vagn. På vintern var det släde. Efter lite om och men vilken flicka han skulle, så fick vi sällskap. Jag slutade nu i Fjärdingslöv och kom till Nils Nilsson Almnäs i Räng. Så gick det som det brukar, blev med barn igen. Fick då plats hos Anders Hansson i Maglarp. Det var samma år som min bror Lennart blev konfirmerad. Han började sedan arbeta som dräng. Så föddes min dotter, också hon i Snarringe den 14 november 1929. Jag ville döpa henne till Zenni, ett amerikanskt namn som jag tyckte om. Men prästen sade nej. "Det är ett hundnamn"!

Min soldat
som
blev min
make.

Här arbetade
Gösta
när vi
träffades

Dalköpinge prästgård

Vår Dotter
född i Snarringe

14 nov. 1929

Döpt i Hammarlövs
Kyrka

ULLa Jenni Olivia

Gudmor var Mor

Året därpå gifte Gösta och jag oss, vi tog plats i Häslöv Långebro, där jag mjölkade och Gösta kunde lära sig. Här fick de också mul- och klövsjukan. Sedan blev det plats på en större gård hos Karl Olsson i Räng. Där var vi i tre år, sedan sålde han gården och då fick vi flytta.

Nu stundade dåliga tider. Världsekonomisk kris som gav eko i hela världen, depression som gav stor arbetslöshet. För oss var det svårt att få arbete och bostad. Bönderna var krassa, kunde välja och vraka bland arbetsökande. Gösta berättade om en bonde som spankulerade på gårdsplanen med tummarna i ärmvästen och skröt om hur många sökande han haft. Gösta vände på klacken och gick, fast då blev han uppmärksam. Men Gösta svarade "Här har jag inte att göra"! Till slut hittade vi en bostad i Skegrie året 1933. Det var ett före detta uthus som var omgjort till bostad. Ett rum och kök, cementgolv, det fick duga. Någonstans måste vi bo. Vi hade Ulla och en till på väg. Senare i livet sade vi. "Det var då vi bodde i "hunsahuset". Gösta sålde sitt gevär och kamera och letade ströjobb. Det var här vi fick grannar som blev våra goda vänner i många år, målare Tage Hallbergs.

VIGSELBEVIS

*Wor Gista Öberg
och Ebba Julia Sofia
Nilsson*

för vilka lysning till
äktenskap avkunnats i

*Hannalövs försam-
ling av Malmösunds*

län under n:r 2 år 1930
hava härstädes denna
dag av undertecknad
blivit enligt svenska
kyrkans ordning i äk-
tenskap sammanvigda

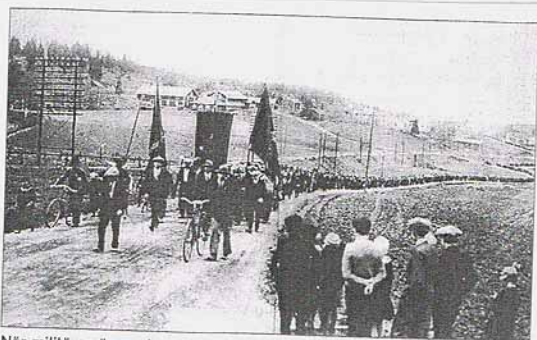
Hannalövs församling

d. 19/4 1930

*Anders Johansson
Kyrkostånd*

1 Joh. 4:7.

KÄRLEKEN ÄR AV GUD

När militären öppnade eld mot demonstrationståget i Ådalen 1931 dödades fem personer - fyra män och en kvinna. Ytterligare fem personer skadades. Det har gått 75 år sedan den välkända bilden togs. Nils-Erik Sandin är ynglingen står med händerna på ryggen.

Nu

*Stundade
dåliga
tider.*

Skotten sitter kvar i minnet

*Här i
Skegrie
hitta vi en
bostad.
"Hunsahuset"*

FOTO: Josef Olsson

Nyårsnatten 1933-34 gnistrande kall. Snön knarrade under skorna när vi gick hem från Mor och Far i Snarringe. Då började Gustav göra sig påmind, han blev född på Trelleborgs lasarett den 1 januari 1934, där blev han också döpt. Jag tror det var det året Lennart gjorde sin värnplikt. Efter det började Lennart arbeta på järnvägen. Vi fick ta tillfälliga arbeten, bl a tog vi oss på betor. Ett och ett halvt tunnland fick jag tag på i Skegrie och Gösta fick tag på betor i Östra Värlinge. När jag var klar med mina betor så fick jag ge mig av dit. Det var långt att gå med barnvagn. Man fick vara där hela dagen och så var det att gå hem igen på kvällen. Ulla åkte på Göstas cykel. Så gick dagarna tills betorna var klara. Fyra gånger skulle man gå över dem. Först hackade man betavstånd, sedan var det gallring, en och en skulle betplantan stå, det gjorde man i regel knäliggande. När så betan växt till sig var det tid med lukning av ogräs med hacka. Och en sista gång gick man över och tog för hand det ogräs som växte över betorna. Hur mycket vi hade betalt per tunnland minns jag inte men det var en extra förtjänst.

1 jan 1934.

Vår Son
Föddo Döpt
på
Lasarettet
i
Trelleborg

Bror Gustav Sigfrid
Gudfar
var Gösta

En dag kom lantbrukaren Johan Andersson på Pile i Tommarp ut till mig i betstycket och frågade om vi ville ta oss på att sköta hans djur. Efter att han pratat med Gösta blev det bestämt att vi skulle ta platsen. Så köpte Mor och Far ett hus i Hököpinge och vi kunde köpa deras hus i Snarringe. Johan Andersson borgade för oss.

Här började Ulla i skolan 1936. Där hade Sigvard gått ett år. Det var här Gustav blev sparkad av en häst i stallet. Jag hade lämnat honom hos Gösta för att jag skulle till doktor eller tandläkare. Som tur var hade jag byttat på honom rejält för det var kallt så därför tror jag att han klarade sig bra. Det kunde ha gått riktigt galet. Här bodde vi ett par år men Gösta trivdes inte här. Vi sålde huset och flyttade till Håslövsgården. Ulla fick ny skola. Det var här som Gustav smet allt som oftast till Håslövs station. En dag klev han på tåget. Konduktören kände igen honom och undrade vart han skulle åka. "Jag skall till mormor," sade han. Men han kom inte längre än till Vellinge, där fick han ta tåget tillbaka. Pågen protesterade "En station till," sade han. Mormor bodde i Hököpinge. Bra lokalsinne redan då, fem år gammal. Det är inte lätt att vara påpasslig överallt.

Gustav till häst

ULLA

håller i tyglarna

Snarringe.

Slakten på besök

Gösta.

Ranghild, min svägerska.

Oskar, Göstas bror.

Jag.

Viola, Åke, Anna-Lisa.

Gustav i bandage.

ULLA.

Jag minns en jul då vi skulle ha främmande och för att få ro för Gustav så satte jag totemasken på kvastaskafet utanför fönstret, tomten tittade in och jag fick gjort vad jag skulle. Det var ju inte bara jobb och slit, vi hade också umgänge med släkt och vänner, både på min och Göstas sida. Ett avbrott i tillvaron. Jag minns så väl den kvällen 1939. Gösta och jag var ute och gick. Kyrkklockorna började ringa och vi förstod vad som var på gång, krig och mobilisering. 2:a världskriget var i full gång runt om i Europa.

Vi hade flytt på gång, nu skulle det bära av till Botildelund i Hammarlöv. Gösta blev inkallad till Malmös luftvärnsregemente och själv fick jag ställa om flytten. Lennart blev också inkallad. Far lär ha haft hand om hästar som skulle tas ut i krigstjänst. Ulla var 10 år och Gustav 5 år. Ulla började nu i Vemmerlövs skola. Här på Botildelund fann jag ingen Trivsel, ensam, ingen kände man, långt ute i ödemarken.

Häslöv.

Familjen Öberg.

Lek-kamrater.

Sigvard hälsar på.

Botildenlund
i
Hammarlöv
Hit kom vi
1939

40. BOTHILDENLUND I HAMMARLÖV

På egendomen Bothildenlund i Hammarlövs församling är uppsatt en minnestavla över godsägaren Nils Nilsson, som vid sin död 1921 testamenterade gården med tillhörande markområden, tillsammans inemot 150 tunnland, till "Föreningen för bistånd åt vanföra i Skåne".

Minnestavlan avtäcktes måndagen den 29 juni 1925 i närvaro av styrelsen för föreningen samt representanter för Hammarlövs församling.

Styrelsens ordförande, borgmästare Bääth, höll högtidstalet och invigde tavlan, vars inskription har följande lydelse:

"Nils Nilsson, född den 11 oktober 1849, död den 5 mars 1921, donerade egendomen Bothildenlund till Vanförestalten i Hälsingborg, som i tacksam hägkomst bevarar hans minne."

Bothildenlund är den största gården inom Hammarlövs kommun. Gårdens arrendator sedan 1955 är lantbrukaren Per-Ove Persson.

I tamburen till boningslängan mötes blicken av målningar, och ett flertal sådana väggmålningar finns och har funnits i hela längan dels över historiska personligheter och dels målningar med bibliska motiv såsom denna på bilden, föreställande Bröllopet i Kana.

Här bodde vi.

Ulla
fick
hjälpa mig

**Sverige under
andra världskriget**

*Krigsvintrarna 1939-42 var extremt
kalla 25 jan 1942 var det -25°-30°
i Södra Sverige, det blåste hård
Kuling Motsvarar -60° i kyleffekt.*

Sveriges "beredskap är god" sa Per-Albin Hansson

1939, höll statsministern Per-Albin Hansson sitt berömda tal då han hävdade att Sveriges "beredskap är god" inför andra världskriget. Fotodatum är okänt Foto: Pressens Bild

*Bönders
Hästar utsågs i krigstjänst*

Vemmerlövs skola.

*ungarna hade roligt
i den myckna snön*

Ibland tog jag mig fri från mjölket för att hälsa på Mor. Vi tog tåget från Tommarp, det var långt till stationen och man fick ju resa hem igen på kvällen för att kunna mjölka på morgonen. Sedan cyklade vi istället, även till Håslöv där vi hade våra vänner. Iväg på kvällen och hem på natten. En gång cyklade jag på en hare när jag var på väg hem. Död eller levande? Spände fast den på pakethållaren och cyklade tillbaka till Tage i Håslöv. Han var hemma på permission, han avlivade och flådde haren. Nu skulle jag överraska Gösta med har stek men Tage hade skvallrat så överraskningen blev inte så stor, Tage och Gösta var på samma regemente. Men det var ett bra tillskott i ransoneringstider. Gösta var hemma och arbetade på permissionen. Jag kommer också ihåg att vi åkte taxi med drängen till Trelleborg och gick på bio och såg "Borta med vinden". Sedan var man ensam igen. Ulla gick nu i 5:e klass i Hammarlöv. Gustav började 1:a klass i Västra Vemmerlövs skola 1941. Samma år dog Axel, Mors man som blev min Far. Jag minns den dagen Lennart kom cyklande ut till oss för att hälsa på. Då fick vi telefonmeddelande från gården att Axel avlidit på Trelleborgs lasarett, han var sjuk i magen. Han blev 57 år, Mor var 57, Lennart 27 och jag 32 år. Axel begravdes i Hököpinge. Livet gick vidare.

Gösta kom hem
på
permission

arbetade en tid

Jag minns.
vi var och såg. "Borta med vinden".

1939 hade en av filmhistoriens största succéer premiär. Det var den amerikanska filmen Borta med vinden, om amerikanska inbördeskriget, som hade premiär i Atlanta i Georgia. I huvudrollerna sågs Clark Gable och Vivien Leigh.

Sen var man
ensam igen

Vi fick nu 4 dagars semester, Gösta fick låna en tandemcykel av någon. Vi tänkte ta oss till Göinge Härad för att hälsa på betfolk som vi hade lärt känna. Vi startade med att träna cykling, det gick bra. Vi styrde kosan till Hallbergs i Skegrie men innan vi kom fram var vi genomblöta av störtregn och kunde inte ta oss hem. Vi fick övernatta där och torka våra kläder. Ungarna hade klarat sig bra där hemma, låst oh gått och lagt sig. Mor passade dem sedan och vi kom iväg på semestertrippen men vi nådde aldrig målet, det åskade och regnade så kollosalt så vi fick bege det. Det var den första semestern och den regnade bort. Annars roade vi oss med utflykter oftast på cykel ut i skog och mark eller bad, ibland bio och Folkets Park och så var det marknader oftast med sällskap av släkt eller vänner.

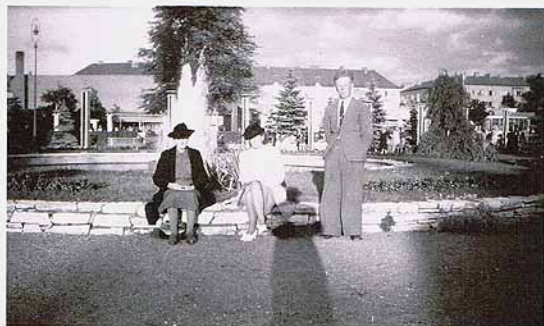
Mor o Jag

Lilla

o
Gustav

Folkets-Park

Törringelund

Med

Släkt

o.

Vänner.

Kämpinge

När ransoneringen var vardag

HISTORIA | OFÄRDSÅR

Henry Frid
magasin@td.se

Minnesbilder. / I stora annonser framgår att ICA fyller 90, för varje tio- tal -1917, 1927, 1937 etcetera anges några historiska händelser som kopplas samman med ICA-kuriosa. Beträffande årtal 1947 står det att ransoneringsstiden antligen är över. "Nu kan vi dricka hur mycket riktigt kaffe som helst".

Jovårt var det inte så väl. Svenska folkets "unbrändan" under och efter andra världskriget var inte slut än. En del ransonerings försvar med krigsslutet, men inte alla. Ännu 1949 var kött, socker och kaffe ransonerade. Kött och socker släpptes snart men inte förrän 1951 frigavs kaffet! Detta av handelspolitiska skäl.

Ransoneringsystemet var naturligtvis betungande, men utgjorde i själva verket en förutsättning för att försörjningen för alla medborgare skulle fungera.

Man var vis av erfarenheten från första världskriget, då ransonerung infördes alldeles för sent - 1917, efter tre års krig - vilket i förening med en ohälsam export, främst till Tyskland, ledde till ren hungersnöd i Sve-

rige. Statsminister Hjalmar Hammarskjöld kallades också "Hungerskjöld" av denna anledning.

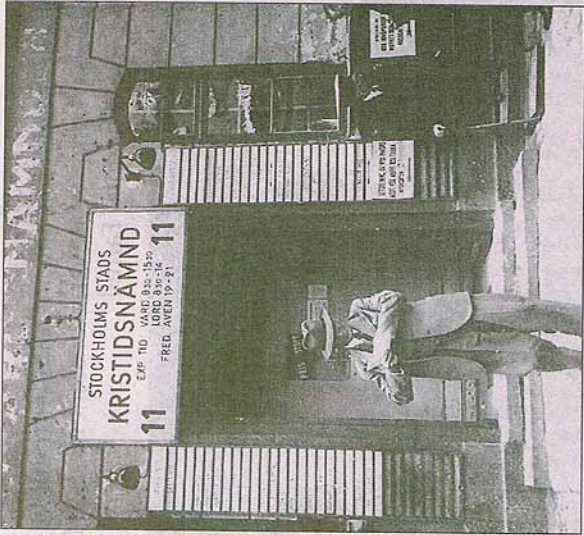
Men 1939 var den ekonomiska beredskapen bättre. Ransoneringsplanerna låg färdiga. Det bar sagt att det bland annat var detta som statsminister Per Albin Hansson syftade på med sina senare hårt kritiserade ord "Var beredskap är god". Den militära beredskapen var förvisso usel - men det kunde ju en statsminister knappast säga inför den hotande världskrisen.

Under andra världskriget upplevde i alla fall huvuddelen av svenskarna att försörjningen sköttes någorlunda rättvist. Till detta kom att i hade en folkuhållningsminister 1941-47, Axel Gjöres, som rentav lyckades bli mäktig populär trots sin svåra uppgift. Han kom från konsumentkooperationen och ansågs kunna det mesta om varuförsörjning och detaljhandlarna. I sin memoarbod "Vreda vindar" skildrar Axel Gjöres på ett ofta dräpligt sätt hur han tacklade olika uppdykande problem, från brist på storsulor till fisk. Särskilt värdefull är redogörelsen för hans brinnande engagemang för fläsktillgången. Tidvis var man nere i en samlad kött- och fläskransonerung på 100 gram per vecka! Axel Gjöres berättelse om sin

trogna följeslagare, suggbetäckningsstatistiken, får härvidlag en högrödlig klang:

"Det är synd att grisen liksom människans är så härrättad, att han icke kan tillgodogöra sig cellulosaofoder. Hade han icke varit behäftad med denna, mänskliga, brist skulle vi snabbt ha kunnat bygga upp svinstammen och därmed, förbättra tillgången på fläsk. Nu tog detta längre tid, men gick dock snabbare än att lylla de tomma kobjäsen efter utslaktningen. Genom statistik över suggbetäckningarna fick vi pålitliga signaler om hur fläsktillgången skulle bli. Jag hade under de här åren, betäckningsstatistiken liggande i min plånbok. Den var något av mina fötters lykta och minna vandringsstav. Den kom månadsvis, tre månader, treveckor och tredärfeter dateringen i tabellen började kullingen grynta i stfan, sex månader därefter hade han fullbordat sin levnadshana och vandrat in i ransonerungen. Denna statistik kastade ett pålitligt och vanligen uppmuntrande ljus över min vridlande stig genom folkförsörjningens dunkel.

Då jag en dag slutgiltigt skilde mig från den som inlysnar i min plånbok, visste jag att vi i minnet mötrats ängder och var ute i den klammande dagen."

Ransonerung. Stockholms stads kristidsnämnd på Vasagatan 11. Utredning av inköpskort för kaffe och tobak sker i porten bredvid enligt skylten på väggen.

Foto: Scampix/Arkivbild

Ransoneringskalender

15-21 augusti 1949

Varuslag	Kupong	Giltighetstid		Kupongvärde
		från	t. o. m.	
Kaffe Inköpskort B 22	B 276, 277	5/8	23/9	300 g orostat kaffe eller 250 g rostat kaffe Obs.! Helkupong B har ett nummer
Tilläggskort 157	B 186	5/8	23/9	
socker, sirap Inköpskort K 15	H 227, 228	8/7	16/8	1 kg socker eller 1,4 kg sirap — pr helkupong
socker för sylvning Inköpskort K 15	H 233, 234 H 235, 236 H 237, 238	30/5 1/7 22/7	31/10	1 kg socker — pr helkupong

Ransoneringskort

SOM

STATENS LIVSMEDELSKOMMISSION
INKÖPSKORT B Ser. 14 Nr 040002
Kaffe KORT

Nilsen Lennart
efternamn
Härnäs

bostadsadress
Kupong gäller för den varumängd och under den tid, som meddelas
i radio och i pressen. Läs kupong gäller ej. Kortelet får ej överlåtas.
Missbruk medför straffpåföljd.

1943-44 TM 33 TM 36 TM 39
1943-44 TM 34 TM 37 TM 40
1943-44 TM 35 TM 38 TM 41

fick hämtas hos Krigstidsnämndens ordförande i kommunen.

1943-44 TM 33 TM 36 TM 39
1943-44 TM 34 TM 37 TM 40
1943-44 TM 35 TM 38 TM 41

STATENS LIVSMEDELSKOMMISSION
INKÖPSKORT TM 2 serie nr JULI 1943
TEXTILVAROR B - 674203
50 TA • 70 TB • 24 TM

Nilsen Lennart
efternamn och förnamn på den person som tilldelats kortet
address *Härnäs*

BEREDSKAP F 31 F 32 F 33 F 34 F 35 F 36
F31, F31 F32, F32 F33, F33 F34, F34 F35, F35 F36, F36

STATENS LIVSMEDELSKOMMISSION
INKÖPSKORT K 6 serie nr K 6 B MAJ 1945
MJÖL o. BRÖD MATFETT • SOCKER B - 844129

Nilsen Lennart
efternamn och förnamn på den person som tilldelats kortet
address *Härnäs*

SOCKER K tidigare
Grupp E 1924 o. tid.

AGG Ä 101 Ä 102 Ä 103
Ä 105 Ä 106 Ä 107
Ä 109 Ä 110 Ä 111
Ä 113 Ä 114 Ä 115

STATENS LIVSMEDELSKOMMISSION
INKÖPSKORT Ä 3 serie nr
ÄGG G - 714

Nilsen Lennart
efternamn och förnamn på den person som tilldelats kortet
address *Härnäs*

AGG Ä 97 Ä 98 Ä 99
Ä 94 Ä 94 Ä 95 Ä 95 Ä 96

BEREDSKAP SR 1 SR 2 SR 3
SR 1, SR 1 SR 2, SR 2 SR 3, SR 3

SK 1 JULI 1944
serie nr
G - 588662

STATENS INDUSTRIK
INKÖPSKORT SK 1
SKOVAROR 20 SKO • 6 SR
SKO-kuponger gäller för skor, skovaror och reparationskuponger. —
Kortet får icke gälligt utan innehavarens namn. Lös kupong gäller ej. Kortet får ej överlåtas.
Missbruk medför straffpåföljd.

Förvara kortet väl!

SKOVAROR SKOVAROR
SKO SKO SKO SKO SKO SKO
SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR
SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR
SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR SKOVAROR

Man kunde bara köpa sin ranson som var tilldelad

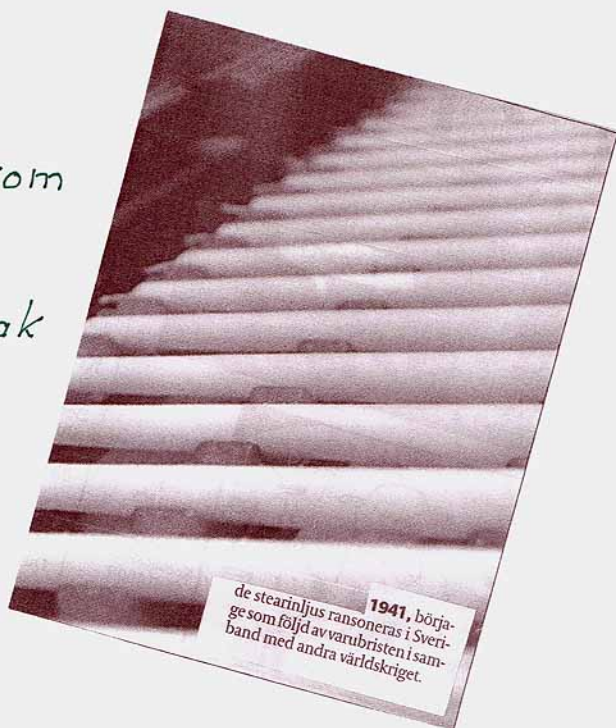
Tyska trupper marscherar på Rådhusplatsen i Köpenhamn efter invasionen den 9 april / 1940.

Foto: Scanpix

1940, infördes ransonering av mjöl och bröd i Sverige som följd av transportsvårigheterna och handelshindren som andra världskriget medförde.

Mycket var ransonerat för att det skulle räcka till alla och att ingen hamstring skulle förekomma.

Bytte av
kuponger förekom
kunde vara
kaffe mot tobak

1941, började stearinljus ransoneras i Sverige som följd av varubristen i samband med andra världskriget.

Fanns också
varor utan kuponger
ordet kupongfritt

Kommer man ihåg

Det var många trista och ensamma dagar under krigsåren. Ransonering, krigsvintrar och mörkläggnig, inget ljus fick sippra ut genom fönstren. Man hade mörkläggningsrullgardiner. Cyklade men ut i mörker skulle ljuset avskämmas, någon utebelysning fanns inte. Det var mörkt, trist, kallt och ensamt och trött var jag på mjölkningen. Ville jag inte mjölka så måste vi flytta.

Året var 1942. Såg en ljusning i att vi kunde flytta hem till Mor i Hököpinge, där fanns bostad på ovanvåningen som vi kunde hyra. Vi fick så leta ströjobb. Tog oss på betor, hjälpte lantbrukare med skörden, Stod på tröskan följde med från gård till gård. Gösta hade sina permissioner. 1942 blev Sigvard konfirmerad i Gessie kyrka, sedan blev det drängajobb för honom. Gustav gick i mellanskolan och Ulla i sista klass i Hököpinge. Året därpå 1943 blev Ulla konfirmerad i Hököpinge kyrka. Sedan började Ulla arbeta som piga.

I krigets slutskede var Gösta med om att skjuta ner ett tyskt krigsflygplan i Skegrie. Han satt på kanonen som riktare.

Fred maj 1945, slut på mörkläggningen, ransoneringen avtog, mobiliseringen upphörde. Vi gick mot ljusare tider. Men allt förändrades på en dag. Lennart fortsatte jobba på järnvägen där han sedan blev kvar till pensionen. Han fick ett bra jobb som han trivdes med.

Hököpinge

Hit flyttade vi 1942

Konfirmander.

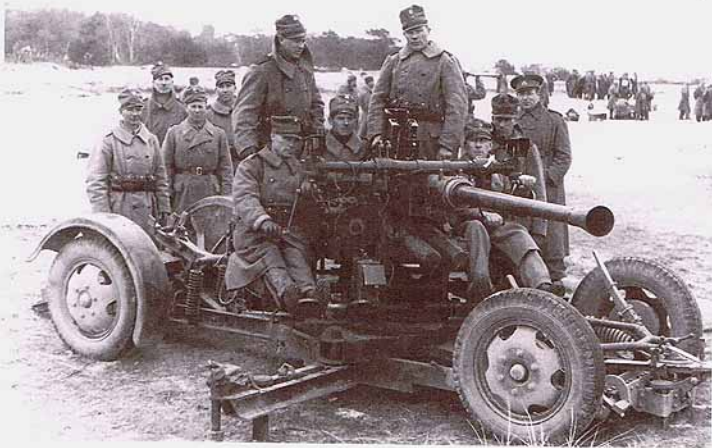

Sigvard
1942
Gessie kyrka

ULLA
1943
Hököpinge kyrka

] Krigets slutskede.

Skegrie - Gösta som riktare

freden

jublände svenskar tågar Kungsgatan i Stockholm fram efter den tyska arméns kapitulation.

Foto: Scanpix

Svenskarna firade andra världskrigets slut på gator torg runt om i landet. Sverige förskonades medan andra världskriget virvlade runt landets gränser. Men även Sverige påverkades.

Foto: Scanpix

8. Maj 1945

april började de första de vita bussarna anlända till Sverige med människor som varit i olika koncentrations- och arbetsläger. Bilden är tagen maj 1945 vid ångfärjestationen i Malmö hamn.

europa. / så tog kriget slut

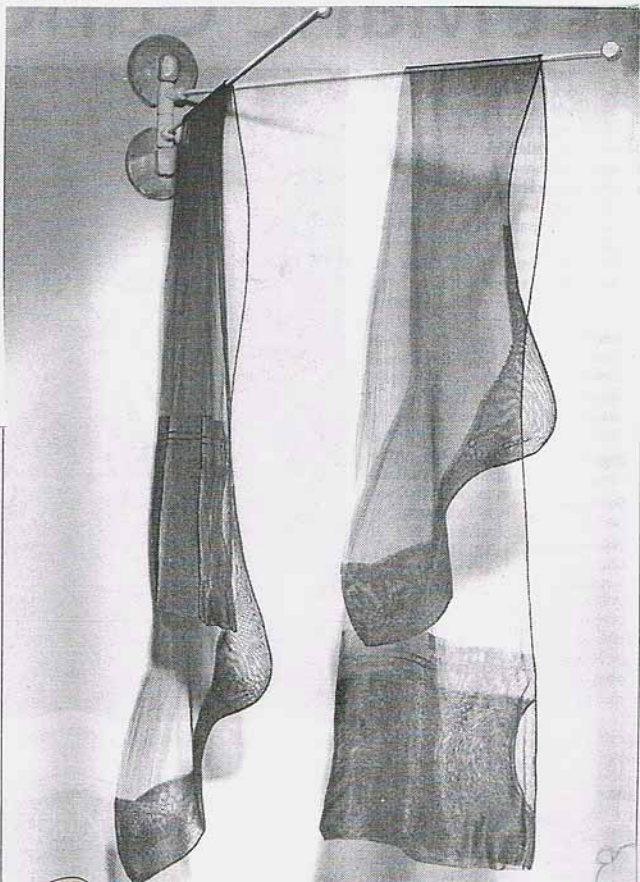
- Andra världskriget i Europa tog slut den 8 maj efter ett sista crescendo av våld och lidande.
- Fientligheterna fortsatta in i det sista.
- Den sovjetiska slutoffensiven på östfronten inleddes i april 1945. Den sovjetiske ledare Josef Stalin hade föresatt sig att komma före de västallierade till Berlin och offrade tiotusentals egna soldater.
- Slaget om Berlin blev ett av krigets blodigaste för såväl Tyskland som Sovjetunionen. Över 300 000 soldater dog, liksom 150 000 civila. Berlin lades i ruiner.
- Adolf Hitler begick självmord i Berlin den 30 april.
- Berlin föll den 2 maj till sovjetiska styrkor.
- Karl Dönitz blev tysk ledare. På hans uppdrag kapitulerade generalöverste Alfred Jodl till de västallierade den 7 maj.
- Fredsdagen utlystes till 8 maj. Sovjetunionen firade den 9 maj.
- Sista stora slaget i Europa utkämpades i Tjeckoslovakien 6-11 maj. Tysk motståndsficka krossades.
- Kriget fortsatte i Stilla havsområdet mellan USA och Japan.
- USA fällde första atombomben över Hiroshima den 6 augusti.
- Den andra bomben sprängdes över Nagasaki den 9 augusti.

- Japan gav upp den 14 augusti genom ett radiotal av kejsaren Hirohito.
- Japan kapitulerade formellt den 2 september.
- Kriget var över efter sex år men vår värld var för alltid förändrad. (TT)

För vår del blev det Ekebo i Gessie 1946. Det blev den siste bonden vi tjänte hos. Gösta hade hand om djuren och jordbruket. Jag hade hand om inomhusarbete som städning och fönsterputs, sedan utomhusarbete och betskötsel. Gustav gick sista året i Gessie skola. Ullas husbonde ville att hon skulle lära sig mjölka, men då sa Mor: "Du ska väl inte låta tösen bli mjölkerska"! Ulla slutade som piga och kunde börja på chokladfabrik i Vellinge. Sigvard övergav drängajobbet, började industriarbete i Malmö.

På Ekebo arbetade Artur, han bodde i Hököpinge med fru och 6 barn. Hans fru blev sjuk och blev inlagd på sjukhus. Artur fick ackordera ut sina barn till familjer, han värdade till mig. Jag tog hand om den näst yngsta, Ingejård. Jag tror det rörde sig om en månads tid, så var Arturs fru hemma igen. Jag blev granne med Artur och hans fru senare i livet när jag hade flyttat till Malmö. Artur tog mig ut på många bilutflykter och resällskap på bussurer. Så tjänsten jag gjorde fick jag igen på gamla dagar. Arturs fru var inte så rörlig. Det blev samma sak för mig när Göstas hälsa började tryta och stannade hellre hemma. Artur och hans fru är borta, men deras döttrar Karin och Astrid har jag kontakt med.

1947, introducerades en ny konsumtionsvara i Sverige då de första 27 660 paren nylonstrumpor för svensk marknad anlände till Stockholm med ett amerikanskt transportflygplan från New York.

Så var det den dagen i betstycket. 1947. Det var på hösten Gösta kom ut och hjälpte mig när tid fanns. Ut kom också drängen med häst och vagn för att hämta betor till sockerbruket. Hästarna började trilskas. Gösta går fram för att hjälpa honom, då slår hästen bakut och slår av knäet på Gösta. Det blev Trelleborgs lasarett. Ovanpå detta skulle Ulla och Gustav hjälpa mig och i sin iver att vara till lags så högg Gustav Ulla i handen med grepen. Det blev lasarettet igen. En olycka kommer sällan ensam.

Våren 1948 fick vi veta att ett hus var till salu i Hököpinge. Gösta sade: "Vi har inga pengar att köpa hus". Jag gav mig inte. Jag var så trött på att flytta från det ena stället till det andra. Jag fick Mor att följa med och titta på huset och jag tyckte om det. Men så måste man ha två borgensmän. Där bodde en ungarl bakom Mors hus som hon kände. Vi går in och frågar sa Mor och han sade ja, och så kunde Lennart borga som stod som ägare till huset efter Far Axels död. Sedan behövdes det inte mer så jag blev glad och cyklade hem och pratade om för Gösta. Han ville knappt tro mig. 10.500 kr, det var mycket pengar på den tiden. Man ska aldrig ge sig. Det blev den sista flytten tillsammans.

Ekebo
i
Gessie

Ulla • Jag
i
betstycket

Hököpinge N^o30

1948

Vårt Hus.

Fram

° Baksida

Konfirmation
Gustav 1948

Gösta tog hand om
huset °
jag om trädgården.

Hököpinge kyrka

Här skulle inte tjänas bonde mer. Jag sökte arbete i Malmö på arbetsförmedlingen. Det fanns två ställen, det ena var Pripps och det andra var Gyllene Gripen som gjorde skor. Jag bestämde mig för skor. Gösta sade: "Du kan försöka 14 dagar." Det blev 14,5 år. Här trivdes jag. Gösta började där också men sökte sig sedan till Sockerfabriken i Hököpinge.

Sigvard gjorde sin värnplikt i Göteborg 1948-49 och Gustav konfirmerades i Hököpinge kyrka 1948. Nu stundade andra tider, allting blev bättre, mindre slit, mer betalt. Gösta tog hand om huset och jag tog hand om trädgården. Framförallt var det till oss själva. Den sommaren gjorde vi en cykeltur till Eringsboda, Gustav och jag. Mor och hennes väninna Frida tog tåget och vi besökte moster Almidas familj.

Gustav började arbeta i en lampfabrik i Vellinge. Sedan provade han på konditoryrket på Rosenhyddan i Hököpinge, men han hade svårt att komma upp om morgnarna så det blev andra platser i Malmö. Ulla kom också till Malmö på Doffeln, där träffade hon sin Persy. De gifte sig 1949 och bosatte sig hos Mor på ovanvåningen som vi hade haft. På 50-talet började Gustav på Mazetti där han sedan blev chaufför. Senare blev det Margarinbolaget, också som chaufför.

*Så tog statorlivet
slut för vår del.*

FAKTA**Fabrikerna gav jobb**

► Industrialiseringen fick sitt genombrott på 1890-talet i Sverige. Malm, skog och vattenkraft utgjorde grunden. I Skåne fick sockerbruksnäringen ett lyft under 1800-talet. 1837 startades det första sockerbruket i Malmö, men den verkliga expansionen kom först på 1880-talet. Fabrikerna erbjöd arbetstillfällen. Många lämnade landsbygden medan städer och industrisamhällen som Arlöv växte som aldrig förr.

Doffeln.

*Här arbetade Lilla,
där träffade hon sin Persy.*

numera Hansacompaniet

Så här såg Doffeln ut. Både gårdagens och dagens hallå Skånskan har handlat mycket om Malmö Yllefabriks Aktiebolag, eller MYA, eller Doffeln, som det hette i folkmun. På bilden, som är från 40-talet, syns fabrikskomplexet vid Stora Nygatan (här ligger Hansacompaniet numera). Fabriken inrymde kardgarnsspinneri, ylleväveri samt ingenjörskontor. Vid den här tidpunkten hade yllefabriken gått samman med Manufakturaktiebolaget (MAB) och det gemensamma centralkontoret låg ute på Trelleborgsvägen.

FOTO: SKD:s ARKIV

»Berättelsen om Sverige handlar om ett fattigt bondeland som förvandlades till ett industrisamhälle och sedan till ett informationsamhälle – så snabbt att samma människa hann uppleva alltihop.«

Från statare till husvagnsägare

► "Hallå där, så gör man inte?"
Mannens röst var skarp och vi ryckte till.

Han steg in och lät den gamla plankdörren falla igen med ett brak. Med två snabba kliv var han framme vid pojken som skrämmd hade stäppt både hanna- ren och tängan.

Det vet ju minsta unge att man inte får vidröra föremålen på ett museum – inte ens i en ödsling häla som Lassekrog långt bort i Hälsingland där de gamla kolmörna och kolarkojorna annars ser ut att ha varit med om det mesta och där osäkerheten i det lilla smidesmuseet kan fresta vem som helst att svinga släggan mot städet.

Pojken såg skamsen ut, men mannen med de välldiga nävarna hade viktigare saker att tala om.

– Du ska hålla tängan i andra handen, sa han. Och hammaren ska du greppa på det här viset. Annars kan du inte smida.

Och så började han berätta om svartsmide och stöksmidning, om skruvstyk- sen, huggmejslar och filar. Hur man utan att bränna sig får ut smidesjärnet ur as- sjan som egentligen ska gröda vit, inte

ligga kall och tom som i det här gamla hembygdsmuseet.

■ 1930-TALETS STORA FRÅGA

Och han greppade en järmit vid lärde pojken att slå med den rätta beslutsam- heten. Det sjöng i städet och larmade lång väg och till slut var han nöjd och kallade pojken en riktig hejare.

Vi stirrade på den kraftige grabbäts- mannen.

– Min pappa var smed, sa han.

Hos greven på Eriksberg, ett av de grannaste godsena i Sörmland.

– Vi var statare, tillade mannen, vänd till sin lille elev.

Jasa, sa pojken som aldrig hört tala- om de tiotusentals människor som gjor- de grovarbetet på de stora gårdarna och godsena i Sverige fram till för sexti år se- dan eller så.

De kallades statare eftersom de fick "stat" i lön; potatis, ved och gryn. De var ansällda för ett år i taget, bodde i kyf- ga långor på godset och visste mer om väggfloss och iskalla morgnar än de fles- ta.

Dessa egendomslösa svenskar villkor- var en av 1930-talets stora samhällsfrå- gor. När systemet till slut avskaffades

jan. Borta på parkeringsplatsen stod en kvinna vid en öppen husvagnsdörr.
– Vår blev du av Gösta? ropade hon och höll menande upp en kaffetermos i luf- ten.

Hennes man såg på oss och gjorde en gest mot den stora husvagnen, den sil- verfärgade bilen och den skrattrynkiga kvinnan som hällde upp kaffe i en mugg.
han till pojken som nyss hade lärt sig hur man får rätta knycken i en smedia.

Mannen sa adjö och gick bort till sin fru.

När han öppnade bildörren och satte sig tillrätta såg han ut som vilken Volvo- med-husvagn-Svensson som helst.

1944 hade författaren som Ivar Lo Johans- son och Mea Martinsson för alltid inför- livat statarna med den stora svenska be- rättelsen.

■ HAN VAR SOM EN BERÄTTELSE

Varje samhälle behöver sin berättelse. Brukar författaren Göran Rosenberg sä- ga. Den gemensamma berättelsen ska- par de länkar som håller människorna samman. Inget samhälle klarar sig utan berättelse.

Berättelsen om Sverige handlar om ett fattigt bondeland som förvandlades till ett industrisamhälle och sedan till ett in- formationsamhälle – så snabbt att sam- ma människa hann uppleva alltihop.

Den stora svenska berättelsen brukar användas för att förklara begrepp som väl- färdssamhälle och folkhem och varför så många svenskar drömmar om faluröda torparstugor trots att vi bor i lägenhet, jobbar på kontor och hänger på trendiga kaféer.

I den stora svenska berättelsen finns också en aldrig statarunge som fortfa- rande minns hur man tar järnet ur as- sjan. Vi gjorde sällskap ut ur den lilla smed-

1950

Gösta's M.C.

barnbarnet Benny
bilden tagen 1958

här åkte jag på böne-
pallen.

vår kung 1950

Gustaf VI Adolf

Gustaf VI Adolf

Bonvaktshuset i Lockarp

1951.
Hit flytta kennart
med Mor & Sigvare

Mor 67 år
pensionär

Samma år köpte Gösta en motorcykel och jag kunde sitta på bönepallen, så man har ju varit spätta. Nu gjorde vi våra turer till släkt och vänner. Lennart sålde sitt hus i Hököpinge och flyttade med Mor och Sigvard till Banvaktshuset (tjänstebostad) i Lockarp. Ulla och Persy flyttade till Malmö.

1951 flyttade Sigvard till Göteborg. Min kusin Göte, moster Elviras son, hade efter sjömansliv strandat där, han jobbade inom träindustrin. Han fixade jobb till Sigvard och delade bostad. Hans fästmo hade en syster som Sigvard fattade tycke för, Ingrid. De blev ett par och gifte sig 1954 och Sigvard fick sedan arbete på Volvo där han blev kvar till pensionen.

Jag var med i kvinnoklubben, bl a var jag fanbärare i 1:a majtåget i Malmö. Det var också syjunta och gymnastikgrupp. Senare blev det också porslinsmålning. Så mina intressen som teckning, handarbete och gymnastik kunde jag idka.

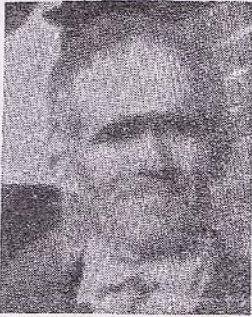
Gustav gjorde också sin värnplikt i Göteborg. 1955, när han muckat fick han bostad i Mazettis hus.

Så var ungarna utflugna.

Morbror
Rudolf
1954.

Lennart flytta med Mortill
Arries Banvaktshus 1960

Cyklist omkom vid Huseby

Den omkomne Rudolf Jonsson.

En trafikolycka med dödlig utgång inträffade på torsdagen i närheten av gamla skolan i Huseby. En äldre man, förre jordbruksarbetaren Rudolf Jonsson, bosatt i det forna skolhuset, blev bakifrån påkörd av en lastbil, då han kom cyklande i riktning mot affären.

Olyckan inträffade vid 15.20-tiden omkring 25 meter från hemmet. Jonssons ena ben var styvt, så att han var invalid och hade svårt att gå. När han nu cyklande skulle ge sig över på vänstra sidan av vägen blev han bakifrån påkörd av en grusbil, på väg mot Vislanda. Troligen har cykelns framhjul träffats av bilens högra framhjul.

I en sjukbil från Grimselöv fördes Jonsson omedelbart till Växjö lasarett. Han var då vid liv men avled vid 18-tiden på kvällen, troligen till följd av skallskador.

Den omkomne Per Rudolf Jonsson var född 1888 i Eringsboda i Blekinge och hade nyligen fyllt 66 år. I yngre år var han skogsarbetare samt en tid i Skåne som jordbruksarbetare. År 1914 gifte han sig och bosatte sig i Fuglie. År 1949 flyttade han till dotter och svärson i Braås. Sedan 1942 var han arbetsoförmögen till följd av skador, som han erhållit genom olyckshändelse. I Huseby, dit han flyttat med nämnda familj, hade han nu bott endast sedan mars månad. Han var i sin krafts dagar en sköttsam och duglig arbetare.

Närmast sörjes han av två döttrar samt svärsöner, barnbarn och barabarnsbarn.

Torsdagens svåra olycka i Huseby har aktualiserat Husebybornas sedan ett par år gjorda framställning om uppsättande av varningsmärken. Utmed den livligt trafikerade vägen genom Huseby finns inte ens markerat tätbebyggt område. Husebyborna hoppas nu att flera dödsolyckor inte skall behöva inträffa innan varningsmärken blir uppsatta.

Vår Bil.

Bubbelbilen Isetta firade sitt 50-års jubileum i mars.

Lilla Isetta fyller 50 år

Bubbelbilen Isetta från BMW firade sitt 50-års jubileum den 5 mars. År 1955 började vardagen i Tyskland sakta men säkert att återgå till det normala efter kriget och ekonomin komma på fötter. Efterfrågan bland befolkningen på mer komfortabla och värdetåliga transportmedel ökade. Speciellt lyckliga blev 12911 bilister år 1955 då de blev första ägare till en BMW modell riktad mot en kostnadsmedveten målgrupp. Isettan var en äggformad, tvåsitsig "motorcoupé" med en 12hk motor. BMWs bubbelbil förblev en vanlig syn ända in på 60-talet. Isettan fanns länge kvar i produktion och hade fortsatt stor popularitet särskilt utanför Tyskland. Den sista av de 161728 Isettors som byggdes utslade av produktionsbandet 1962.

1957 blev Gustav gift med sin Ingrid. Så blev det telefon och television i huset fast svart vit bild.

1960 flyttade Lennart med Mor till Banvaktshuset i Arrie och jag skaffade moped.

Så slutade jag på Gyllene Gripen, det var 1962. Där var jag 14,5 år.

Skånska Gummi i Vellinge hade satt upp en industri som tillverkade sängar, så nu sydde jag sängar istället för skor. Här blev det 10 år. Gösta sålde sin Mc och köpte en Isetta, tvåsittsig motorcykel. Nu satt vi torrskodda och turerna blev fler, till släkt och vänner samt shoppingturer. Gösta blev höftopererad 1965, blev bättre och kunde börja arbeta igen. Ulla tröttnade på industriarbete och började på kommunen, först inom parkförvaltningen senare kyrkoförvaltningen där hon trivdes och blev kvar till pensionen.

1964
Mor fylla 80.
Moster Almida
från Blekinge
hälso på i Arrie

Så och
Barn Barns Barnen
Sigvards: Rose-Marie
Gustavs: Stefan
Sigvards: Lars-Agne
Gustavs: Benny

Mina: Barnbarn.

September 1967 fick vi högertrafik. I oktober samma år hade vi den hemska stormen som ställde till här nere i Skåne. 1969 var det månlandning. Jag för min del höll mig på jorden och började med mina bussutflykter. Gösta var inte så road av att följa med på dessa, mycket på grund av sina höfter som värkte. Jag åkte bl a med Ragnhild, min svägerska. Det blev resor härs och tvärs i Sverige, upp till Dalarna, inom Norge och jag har sett en del av Danmark. Senare bar det söderöver till Tyskland, Holland, Frankrike ner till Nice, Monaco, Salzburg och alperna. Städer som Berlin, Prag, Bryssel, Wien, Paris, London... Detta under en 25-årsperiod så nog har jag fått se mig omkring.

1971 köpte Lennart ett hus i Trelleborg. Mor följde med, men Mor började bli skröplig och efter en del turer hamnade Mor på ett sjukhem i Trelleborg. Där fick hon bra omvårdnad oh sällskap, slapp vara ensam när Lennart jobbade och Lennart slapp oro för Mor och hade nära att hälsa på

GranLundagatan
Trelleborg

Gösta var nu pensionerad för sina höftproblem och gick där hemma. Han tyckte det var tråkigt och ville att jag också skulle pensionera mig. När så jag var på hemväg från jobbet gick jag och dratta omkull. Jag gjorde mig illa i benet och blev gipsad. Fick gå länge med detta. Kom liksom inte igång. Jag sade upp mig på Skånska Gummi och stämplade ut till pensionen. Blev så hemma med Gösta, han tyckte det skönt. Någon mening var det med min olycka. Vi fick en tid som pensionärer tillsammans. Gösta drabbades av en hjärtinfarkt och dog den 1 okt 1972, 68 år gammal. Gösta blev begravd i Hököpinge. Så blev man ensam, 63 år. Jag bodde kvar i huset till 1975, det blev 27 år på ett och samma ställe. Jag hade fått tag på en lägenhet i Trelleborg, sålde huset och flyttade än en gång. Nu kunde jag hälsa på Mor oftare, men hon gick bort samma år, 91 år gammal. Mor blev begravd i Hököpinge. Jag hade Lennart kvar här i Trelleborg.

Gustav började på Kommunen som P-vakt och hade senare hand om fordonsflytt. Där blev han kvar till pensionen.

Carl XVI Gustaf

1972
tredje kungen
sen
jag föddes

1978 blev det flytt, nu till Malmö. I samma hus som Ulla bor blev en lägenhet ledig. Jag tog den. Gustav bor i kvarteret intill. Här lever jag och bor nu, 38:nde stället om jag räknar in alla arbetsboställena.

Lennart och jag hade nästan varje dag telefonkontakt. I december 1987 fick jag inte tag i honom. Jag visste att han skulle vara hemma. Blev orolig, fick Gustav att köra ner till Trelleborg. Med polishjälp kom vi in, där vi fann honom död. Lennart hade liksom Axel problem med magen, men det var hjärtinfarkt som tog hans liv. Lennart blev begravd i Trelleborg. 71 år. Många är borta av de gamla släktingarna och vännerna. Ulla har jag här i huset. Hon lever också ensam. Mina tre barn har jag i livet. Fyra barnbarn. Tio barnbarnsbarn och ett barnbarnsbarnsbarn. Alla är friska och aktiva. Självt är jag friskt o rörlig.

1999. Mina barn är nu pensionärer.

2006: 97 år gammal var jag på stortorget i Malmö när barnbarnet Emelie tog studenten och fick släcka törsten med champagne.

Samma år vandrade jag runt på Bo 01 och beskådade det nya samhället. Det var annorlunda än statarlångorna här är dom på högkant. 54 vån.

Ebba fick sluta sina dagar

070615

98 år 3 mån o 10 dagar

28 år fick Ebba bo till sist, på ett och samma ställe.

Vår kära Mor,
Svärmor, Farmor
och Gammelfarmor

Ebba Öberg

* 5 mars 1909

har stilla insomnat

Malmö
den 15 juni 2007

Sigvard och Ingrid
Ulla

Gustav och Ingrid
Barnbarn

Barnbarnsbarn

Barnbarnsbarnbarn

Övriga vänner

*Många blev åren Du
vandrade här*

*Så trogen, så verksam
i tiden*

*Nu mättad av ålder
förunnat Dig är*

*På njuta av den eviga
friden*

Begravningsgudstjänsten
äger rum i Hököpings
kyrka onsdagen den
11 juli kl 13.00. Efter
akten inbjudes till en
minnesstund.
Valfri klädsel

Ett varmt tack till
personalen på
Eriksfältshemjänst för
god omvårdnad

Till Minnet

av

Ebba Öberg

☆ 5 mars 1909

✠ 15 juni 2007

*Vid begravningsgudstjänsten
i Hököpinge kyrka
onsdagen den 11 juli 2007*

Där rosor aldrig dör.....D. Bergagård
Orgel

Blott en dag, ett ögonblick i sänder.....Sv. ps . 249:1-3
Församlingssång

GRIFTETAL

Jag har hört om en stad.....L. Lithell
Solosång

ÖVERLÅTELSE och BIBELLÄSNING

Så går en dag än från vår tid.....Sv. ps . 188:1-4
Församlingssång

BEGRAVNINGSBÖN—HERRENS BÖN

Härlig är jorden.....Sv. ps . 297:1-3
Församlingssång

AVSKEDSTAGANDE

O, Store gud.....C. Boberg
Solosång

Air.....J.S Bach
Orgel

Officiant: Komminister Christine Hansson
Organist o Solist: Kyrkomusiker Gunnel Rask

Kistan dekorerad med
skära nejlikor o blå iris

Sov i ro
Sigvard o Ingrid

Vila i frid
Ulla

Vila i frid
Gustav o Ingrid

Vi saknar Dig
Stefan o Madeleine
Joakim, Jonathan, Isak, Ida
Emelie o Johan

En sista hälsning
Harriet
Calle o Majken

En sista hälsning
Ingrid o Staffan

En sista hälsning
Berta

Ebba vår bästa vän
Tack för alla minnen
Sov i ro
Karin o Bertil
Astrid o Bengt

En sista hälsning
Maja

En sista hälsning
Ulla-Britt o Börje
Leif
Småland

En sista hälsning
Arne

Vila i frid
Irma Schültz
Elsa Andersson

Vila i frid
Greta med familj

En sista hälsning till Ebba
Marita med familj

Ett sista farväl
Rose-Marie o Oscar
LarsAgne med familj

Sov gott
Benny o Anne
Andreas
Marie med familj

En sista hälsning
PRO Vellinge

En sista hälsning
Almhögs pensionärer

1909 - 2006

Sigvard 1928

Ulla 1929

Gustav 1934

Rose-Marie 1955

Ebba 1909

Benny 1957

**Lars-Agne
1960**

**Stefan
1961**

Marie 1981
Benny's

Joakim 1982
Stefan's

Oskar 1983
Rose-Marie's

Andreas 1984
Stefan's

Emelie 1986
Stefan's

Jessica 1989
Lars-Agne's

Elinor 1992
Lars-Agne's

Jonathan 1993
Stefan's

Isak 1995
Stefan's

**Ida
2005**
Stefan's

**Elinore
2006**

Marie's

4 sid.

Ebbas Mor.

Släkt-

avla. Selma Emilia f. Pettersdotter 5aug 1884
i vat Eringsboda i Blekinge.

Fick dottern Ebba Julia Sofia
5 mars 1909 i GärdsLöv
Fader Hjalmar Nilsson

Selma gifte sig med Axel Nilsson
från Svarte. f. 1884

Deras son Nils Ove Lennart
f. 26 dec 1914 i Lilla Markie

Axel avled 1941. 57 år Begravd i Hököpinge
Selma avled 1975. 91 år — " —
Lennart avled 1987. 71 år — " — Trelleborg

Lennarts Farbror & kusiner

Axels Bror: Alfred Wik (soldatnamn)
gift med Anna

Son Rolf Dotter Agnes.

PS.

Dottern Agnes hade brevkontakt
så länge Ebba levde.

2.
Ebbas son

Knut Agne Sigvard Nilsson

f. 21 juni 1928 i Snarringe

Hammarlövs församling.

Fader: John Jönsson (Trelleborg)

Sigvard gift med:

Ingrid f. Blomberg. 1. juni 1931

Två barn.

1. Rose-Marie g. Kjellberg

f. 28 maj 1955

hennes barn: Oskar f. 1983.

2. Lars-Agne f. 20 feb 1960

gift med Lena

deras barn: Jessica f. 1989

Elinore f. 1992

ALLA bosatta i Göteborg.

Ebba gift med:

Bror Gösta Öberg f. 14 juli 1904

Två barn:

1. ULLA Jenni Olivia f. 14 nov 1929
inga barn Bosatt i Malmö

2. Bror Gustav Sigfrid. f. 1 jan 1934.
gift med

Ingrid f. Andersson 13 juli 1937.
Bosatta i Malmö

Två Barn

1. Benny f. 6 juni 1957.

gift med Anne f. 1959.

deras barn: Marie. f. 1981; Andreas. f 1984

Bosatta i V. klagstorp.

2. Stefan f. 18 mars 1961

hans barn: Joakim f. 1982 Emelief. 1986

Stefan gift med

Madelen. f 1967

deras barn:

Jonathan f. 1993. Isak f. 1995. Ida. f. 2005

Bosatta i Hökösinge.

4

Göstras Mor-Far.

Göstras Far

Slaktare; Anders Öberg, f. 1868

Bosatt i Häslöv.

1:a giftet: ?

Fyra barn.

1. Ester; Gift Lindstedt Malmö. 2 söner.

2. Harald; Gift m. Selma, Petersborg.
4 barn; Sonja-Blenda-Erik-Elsie.

3. Oskar; Gift m. Ranghild, Trelleborg.
3 barn; Viola-Åke-Anna-Lisa.

4. Edit; Gift Andersson. 1 son Kjell.

2:a giftet: Olivia f. 1866

Två barn.

1. Bror (dog ung i blodförgiftning.)

2. Gösta; Gift m. Ebba

2 barn; Ulla-Gustav